Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 27. februarja 2014*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Svetovni trg zaslonov s tekočimi kristali (LCD) — Sporazumi in usklajena ravnanja na področju cen in proizvodnih zmogljivosti — Krajevna pristojnost — Domača prodaja — Prodaja končnih proizvodov, ki vključujejo kartelne proizvode — Enotna in trajajoča kršitev — Globe — Metoda zaokroževanja — Neomejena pristojnost“

V zadevi T-91/11,

InnoLux Corp., nekdanja Chimei InnoLux Corp., s sedežem v Zhunanu (Tajvan), ki jo zastopata J.-F. Bellis, odvetnik, in R. Burton, solicitor,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo P. Van Nuffel, F. Ronkes Agerbeek in A. Biolan, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Sklepa Komisije C(2010) 8761 konč. z dne 8. decembra 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 [PDEU] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.309 – LCD) in znižanje globe, naložene tožeči stranki s tem sklepom,

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi H. Kanninen, predsednik, G. Berardis (poročevalec) in C. Wetter, sodnika,

sodni tajnik: N. Rosner, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. aprila 2013

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Dejansko stanje

1. *Zadevne družbe v tej zadevi*

1 Chi Mei Optoelectronics Corp. (v nadaljevanju: CMO) je bila družba tajvanskega prava, ki je nadzirala skupino družb s sedežem po celem svetu, katerih dejavnost je bila proizvodnja zaslonov s tekočimi kristali z aktivno matriko (v nadaljevanju: zasloni LCD).

2 Družba CMO je 20. novembra 2009 z družbama InnoLux Display Corp. in TPO Displays Corp. sklenila pogodbo o koncentraciji. V skladu s to pogodbo sta družbi TPO Displays in CMO 18. marca 2010 prenehali obstajati. Preostala pravna oseba je dvakrat spremenila firmo, najprej iz InnoLux Display Corp. v Chimei InnoLux Corp. in nazadnje v InnoLux Corp., tožečo stranko.

2. *Upravni postopek*

3 [*Zaupno*] [1], družba korejskega prava Samsung Electronics Co., Ltd (v nadaljevanju: Samsung) je na Komisijo Evropskih skupnosti vložila vlogo za pridobitev imunitete pred globami v skladu z Obvestilom Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002).

4 Družba Samsung je ob tej priložnosti razkrila obstoj omejevalnega sporazuma med več podjetji, med katerimi je tudi tožeča stranka, ki se je nanašal na nekatere vrste zaslonov LCD.

5 Komisija je 23. novembra 2006 družbi Samsung v skladu s točko 15 obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 podelila pogojno imuniteto, medtem ko je drugi udeleženki v omejevalnem sporazumu, družbi korejskega prava LG Display Co., Ltd, prejšnja firma LG Philips LCD Co., Ltd (v nadaljevanju: LGD), ni podelila.

6 Komisija je 27. maja 2009 začela upravni postopek in sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v skladu s členom 10 Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81). To obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah je bilo naslovljeno na šestnajst podjetij, med njimi tudi na družbo CMO in njeni evropski hčerinski družbi, ki sta v njeni stoodstotni lasti, in sicer družbi Chi Mei Optoelectronics BV in Chi Mei Optoelectronics UK, Ltd. Komisija je v zvezi s tem v točkah od 281 do 285 obrazložitve obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah med drugim opozorila, da v skladu s sodno prakso, prvič, določbe prava Evropske unije o konkurenci priznavajo, da različne družbe, ki pripadajo isti skupini, tvorijo gospodarski subjekt in torej podjetje v smislu členov 101 PDEU in 102 PDEU, če zadevne družbe svojega ravnanja na trgu ne določajo samostojno (sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v zadevi Michelin proti Komisiji, T-203/01, Recueil, str. II-4071, točka 290), in drugič, zadostuje, da Komisija dokaže, da je celoten kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe, da je dokazana domneva, da ta družba odločilno vpliva na ravnanje hčerinske družbe na trgu (sodba Splošnega sodišča z dne 31. marca 2009 v zadevi ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, T-405/06, ZOdl., str. II-771, točka 91). Dalje, Komisija je v točkah od 327 do 329 obrazložitve obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah pojasnila razloge, zakaj je bilo treba hčerinski družbi družbe CMO, navedeni zgoraj, šteti za solidarno odgovorni za kršitev, ki jih je storila ta družba.

1 — Prikriti zaupni podatki.

7 Obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah je bil priložen CD-ROM, ki je vseboval dostopne dele spisa Komisije. Naslovniki obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so uporabili pravico do vpogleda v dele spisa Komisije, ki so bili dostopni samo v prostorih Komisije.

8 Naslovniki obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so Komisijo v predpisanem roku pisno seznanili s svojim stališčem glede očitkov proti njim.

9 Več naslovnikov obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, med njimi tudi tožeča stranka, so uresničili pravico do ustne izjave na obravnavi 22. in 23. septembra 2009.

10 Stranke so bile z zahtevo po podatkih z dne 4. marca 2010 in z dopisom z dne 6. aprila 2010 pozvane, naj predložijo podatke v zvezi z vrednostjo prodaje, ki se je upoštevala za izračun glob, in predložijo pripombe glede tega vprašanja.

11 Družba CMO je na navedeni dopis odgovorila 23. aprila 2010.

3. *Izpodbijani sklep*

12 Komisija je 8. decembra 2010 sprejela Sklep C(2010) 8761 konč. v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.309 – LCD) (v nadaljevanju: izpodbijani sklep), katerega povzetek je objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 7. oktobra 2011 (UL C 295, str. 8).

13 Izpodbijani sklep je naslovljen na šest od šestnajstih družb naslovnic obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, med njimi tudi na tožečo stranko. Na njuni hčerinski družbi, na kateri je bilo naslovljeno to obvestilo, pa se ne nanaša.

14 Komisija je v izpodbijanem sklepu ugotovila obstoj omejevalnega sporazuma med šestimi mednarodnimi proizvajalci zaslonov LCD, med katerimi je tudi tožeča stranka, glede teh dveh vrst teh proizvodov, ki imajo diagonalo 12 palcev ali več: LCD zasloni za informacijsko tehnologijo, kot za prenosne računalnike in monitorje osebnih računalnikov (v nadaljevanju: zasloni LCD-IT) in zasloni LCD za televizijske sprejemnike (v nadaljevanju: zasloni LCD-TV) (v nadaljevanju: skupaj: kartelni zasloni LCD).

15 Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da se je ta omejevalni sporazum odražal kot enotna in trajajoča kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o EGP, in to vsaj med 5. oktobrom 2001 in 1. februarjem 2006 (v nadaljevanju: obdobje kršitve). V tem obdobju so imeli udeleženci omejevalnega sporazuma več večstranskih sestankov, ki so se imenovali „sestanek kristal“, predvsem v tajvanskih hotelih. Cilj teh sestankov je bil očitno protikonkurenčen, saj so bili priložnost za udeležence, da med drugim določijo najnižje cene za kartelne zaslone LCD, da razpravljajo o svojih cenovnih projekcijah, da bi se izognili njihovemu znižanju, in da uskladijo povišanja cen in obseg proizvodnje. V obdobju kršitve so se udeleženci omejevalnega sporazuma srečevali na dvostranskih sestankih in so si redno izmenjevali informacije o temah, obravnavanih na „sestankih kristal“. Poleg tega so sprejemali ukrepe za spremljanje, ali so se odločitve, sprejete na teh sestankih, izvajale (točke od 70 do 74 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

16 Čeprav je tožeča stranka zatrjevala, da je bil trg zaslonov LCD-TV drugačen od trga zaslonov LCD-IT in da je omejevalni sporazum obstajal le za zadnjenavedene, je Komisija kljub temu ugotovila, da gre za enotno in trajajočo kršitev, ki zajema vse proizvode (točke 281 in od 283 do 290 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

17 Komisija je za določitev glob, naloženih z izpodbijanim sklepom, uporabila Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe (ES) št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006).

18 Komisija je na podlagi Smernic iz leta 2006, prvič, opredelila vrednost prodaje kartelnih zaslonov LCD, ki jih neposredno ali posredno zadeva kršitev. Za to je oblikovala tri skupine prodaje, ki so jo opravili udeleženci omejevalnega sporazuma:

— „neposredna prodaja v EGP“, in sicer prodaja kartelnih zaslonov LCD drugemu podjetju v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP);

— „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, in sicer prodaja kartelnih zaslonov LCD v okviru skupine, ki ji pripada proizvajalec, integriranih v končne proizvode, ki so prodani drugemu podjetju v EGP;

— „posredna prodaja“, in sicer prodaja kartelnih zaslonov LCD drugemu podjetju zunaj EGP, ki zaslone nato vgradi v končne proizvode, ki jih prodaja v EGP (točka 380 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

19 Vendar je Komisija presodila, da je dovolj, če upošteva prvi dve skupini, navedeni v točki 18 zgoraj, saj vključitev tretje skupine ni nujna za to, da bi naložene globe lahko dosegle zadosten odvračalni učinek (točka 381 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

20 Komisija se je – namesto da bi kot po navadi uporabila vrednost prodaje, ki jo je realiziralo podjetje v zadnjem celem poslovnem letu udeležbe pri kršitvi, kot je določeno v točki 13 Smernic iz leta 2006 – odločila, da je v obravnavanem primeru ustrezneje uporabiti povprečno letno vrednost prodaje v celotnem obdobju kršitve ob upoštevanju zlasti skokovitega povečanja prodaje večine zadevnih podjetij v letih, na katera se nanaša izpodbijani sklep (točka 384 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

21 Komisija je glede tožeče stranke zavrnila njene ugovore glede, prvič, tega, da bi bilo treba vrednost upoštevne prodaje izračunati brez upoštevanja njene „neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov“ in njene neposredne prodaje v EGP“, opravljene drugim naslovnikom obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, dalje, tega, da bi bilo treba izključiti pošiljke zaslonov LCD, ki niso bile zaračunane evropskim podjetjem, in nazadnje, tega, da je bilo nujno razlikovati med prodajo zaslonov LCD-IT in prodajo zaslonov LCD-TV. Tako je bila za tožečo stranko celotna upoštevna prodaja v obdobju kršitve določena na 1.555.111.603 EUR, katere letno povprečje, pridobljeno z deljenjem navedenega zneska s trajanjem omejevalnega sporazuma 4,33 let, je znašalo 359 148 176 EUR (točke 388, 394 in od 398 do 401 obrazložitve izpodbijanega sklepa in tabela 4 izpodbijanega sklepa).

22 Drugič, Komisija je opozorila, da je treba ob upoštevanju teže storjene kršitve delež vrednosti prodaje zadevnih proizvodov, ki se uporabi za izračun osnovnega zneska globe, določiti na 16 %, in to za vse udeležence omejevalnega sporazuma (točka 416 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

23 Tretjič, Komisija je za tožečo stranko v zvezi s trajanjem kršitve uporabila množitelj 4,25, in to zaradi njene udeležbe pri kršitvi za vse obdobje trajanja omejevalnega sporazuma, kot izhaja iz izpodbijanega sklepa, in sicer štiri leta in tri mesece (točki 417 in 418 obrazložitve izpodbijanega sklepa in tabela 5 izpodbijanega sklepa).

24 Četrtič, Komisija je presodila, da okoliščine obravnavane zadeve upravičujejo, da se osnovni znesek globe poveča za 16 % povprečne upoštevne prodaje za zagotovitev odvračalnega učinka (v nadaljevanju: vstopna pristojbina) v skladu s točko 25 Smernic iz leta 2006, in to za vse udeležence omejevalnega sporazuma (točki 419 in 424 izpodbijanega sklepa).

25 Petič, Komisija ni upoštevala niti obteževalnih niti olajševalnih okoliščin na podlagi Smernic iz leta 2006 pri nobenem od udeležencev omejevalnega sporazuma. Tako je Komisija med drugim zavrnila trditve tožeče stranke v zvezi z domnevnimi dejstvi, da je imela pri omejevalnem sporazumu pasivno vlogo, da je bila udeležena v njem po malomarnosti in nazadnje, da je njeno sodelovanje s Komisijo preseglo področje uporabe obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, in to čeprav ji Komisija ni poslala tako podrobne zahteve za podatke, kot jih je poslala drugim udeležencem omejevalnega sporazuma (točke 426, 430, 433, 434, 438, 439 in od 442 do 444 izpodbijanega sklepa).

26 Šestič, Komisija je na podlagi obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 najprej potrdila popolno imuniteto, podeljeno družbi Samsung. Dalje je menila, da tožeča stranka zaradi sodelovanja nima pravice do nikakršnega znižanja globe (točke od 455 do 458 in 472 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

27 Komisija je na podlagi teh ugotovitev v členu 2 izpodbijanega sklepa tožeči stranki naložila plačilo globe 300 000 000 EUR.

Postopek in predlogi strank

28 Tožeča stranka je 21. februarja 2011 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

29 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Splošno sodišče (šesti senat) odločilo, da začne ustni postopek in v okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 64 Poslovnika Splošnega sodišča, strankama pisno zastavilo vprašanja, na katera sta odgovorili v predpisanem roku.

30 Stranki sta na obravnavi 24. aprila 2013 podali stališča in odgovore na ustna vprašanja Splošnega sodišča.

31 Tožeča stranka Splošnemu sodišču v bistvu predlaga, naj:

— izpodbijani sklep razglasi za ničen v delu, v katerem se nanaša nanjo;

— zmanjša znesek globe, ki ji je bila naložena z izpodbijanim sklepom;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

32 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

33 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja tri tožbene razloge:

— prvi se nanaša na to, da naj bi Komisija pri določitvi vrednosti upoštevne prodaje za izračun globe uporabila pravno napačen pojem, in sicer pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“;

— drugi se nanaša na to, da naj bi Komisija kršila člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma EGP s tem, da je ugotovila, da kršitev zajema zaslone LCD-TV;

— tretji se nanaša na to, da naj bi vrednost upoštevne prodaje, ki jo je ugotovila Komisija v zvezi z njo, neupravičeno vključevala prodajo, ki ni prodaja v zvezi s kartelnimi zasloni LCD.

1. *Prvi tožbeni razlog: Komisija naj bi pri določitvi vrednosti upoštevne prodaje za izračun globe uporabila pravno napačen pojem, in sicer pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“*

34 Prvi tožbeni razlog tožeče stranke je v bistvu sestavljen iz dveh delov, pri čemer se prvi nanaša na to, da naj bi bil pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ v protislovju z neobstojem ugotovitve kršitve v zvezi s končnimi proizvodi, v katere so vgrajeni kartelni zasloni LCD, drugi pa na domnevne nedoslednosti v tem pojmu.

Prvi del: pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ naj bi bil v protislovju z neobstojem ugotovitve kršitve v zvezi s končnimi proizvodi, v katere so vgrajeni kartelni zasloni LCD

35 Tožeča stranka trdi, prvič, da uporaba pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ ni v skladu s točko 13 Smernic iz leta 2006, saj je Komisija upoštevala prodajo končnih proizvodov, v zvezi s katerimi ni bila v izpodbijanem sklepu ugotovljena nobena kršitev in ki torej niso neposredno niti posredno povezani s kršitvijo, ugotovljeno v tem sklepu. Drugič, tožeča stranka poudarja, da cene kartelnih zaslonov LCD niso referenčne cene za končne proizvode, v katere so vgrajeni navedeni zasloni LCD.

36 Točka 13 Smernic iz leta 2006 določa, da „[bo Komisija] [z]a določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, […] uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno povezane s kršitvijo,v upoštevnem geografskem območju znotraj ozemlja EGP“.

37 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da iz te določbe ne izhaja, da se lahko za izračun upoštevne vrednosti prodaje upošteva le vrednost prodaje, ki izhaja iz transakcij, na katere so dejansko vplivale kršitve (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 16. junija 2011 v zadevi Putters International proti Komisiji, T-211/08, ZOdl., str. II-3729, točka 58).

38 Točka 13 Smernic iz leta 2006 se namreč nanaša na prodajo, ustvarjeno na upoštevnem trgu, ki ga zadeva kršitev. Ta točka se *a fortiori* nanaša le na primere, v katerih ima Komisija na voljo dokazne listine o kršitvi (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Putters International proti Komisiji, točka 59).

39 Taka razlaga je potrjena tudi s ciljem pravil Unije o konkurenci. Razlaga tožeče stranke bi namreč pomenila, da bi morala Komisija pri določitvi osnovnega zneska globe, ki jo je treba naložiti v primeru omejevalnih sporazumov, vsekakor ugotoviti, na katero posamično prodajo je omejevalni sporazum vplival. Sodišči Unije nikoli nista naložili take obveznosti in nič ne nakazuje, da je Komisija želela tako obveznost določiti v Smernicah iz leta 2006 (zgoraj navedena sodba Putters International proti Komisiji, točka 60).

40 Poleg tega je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je lahko del prometa, ki je bil ustvarjen z blagom, ki je predmet kršitve, primerna podlaga za razsežnost kršitve na zadevnem trgu. Natančneje, promet, ustvarjen s proizvodi, ki so predmet omejevalnega ravnanja, je objektivni element, ki pravilno pokaže škodljivost tega ravnanja za konkurenco (zgoraj navedena sodba Putters International proti Komisiji, točka 61; glej v tem smislu tudi sodbo Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 121, in sodbo Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi British Steel proti Komisiji, T-151/94, Recueil, str. II-629, točka 643).

41 V obravnavani zadevi je treba opozoriti, da je Komisija v točki 380 obrazložitve izpodbijanega sklepa opredelila skupine prodaje, opisane v točki 18 zgoraj.

42 Glede „neposredne prodaje v EGP“ ni sporno, da izpolnjuje pogoje iz točke 13 Smernic iz leta 2006, ki se razlaga glede na upoštevno sodno prakso.

43 Glede „neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov“ tožeča stranka v okviru prvega dela prvega tožbenega razloga navaja, da ta prodaja ni neposredno ali posredno povezana s kršitvijo, ker se nanaša na prodajo končnih proizvodov, v katere so vgrajeni kartelni zasloni LCD, in ne na prodajo zadnjenavedenih.

44 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da čeprav je v opombi k členu 13 Smernic iz leta 2006 navedeno, da se prodaja, posredno povezana s kršitvijo, lahko ugotovi, kadar se cena proizvoda, ki je predmet sporazumov o cenah, uporabi kot izhodišče za cene proizvodov višje ali nižje kakovosti, pa je v njej tudi navedeno, da je ta primer predstavljen za ponazoritev. Tako je dejstvo, ki ga navaja tožeča stranka, da v obravnavani zadevi končni proizvodi, v katere so vgrajeni kartelni zasloni LCD, niso proizvodi višje ali nižje kakovosti glede na te zaslone, povsem neupoštevno.

45 Glede okoliščine, na katero se prav tako sklicuje tožeča stranka, da v izpodbijanem sklepu ni bila ugotovljena nobena kršitev glede končnih proizvodov, v katere so vgrajeni zasloni LCD, je treba opozoriti, da Komisija ni upoštevala vrednosti celotne prodaje teh končnih proizvodov, ampak le del te vrednosti, ki bi lahko ustrezala vrednosti kartelnih zaslonov LCD, vgrajenih v končne proizvode, če jih je tožeča stranka prodala tretjim podjetjem s sedežem v EGP. Čeprav je očitno, da Komisija ni mogla upoštevati navedene celotne vrednosti, ne da bi prej ugotovila kršitev, ki se nanaša na končne proizvode, ni mogoče šteti, da je taka ugotovitev potrebna, da bi se lahko upošteval del te vrednosti, ki je sestavljen iz vrednosti kartelnih zaslonov LCD, vgrajenih v končne proizvode.

46 Poleg tega, čeprav Komisija ni uporabila pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, pri izračunu globe ni mogla upoštevati znatnega dela prodaje kartelnih zaslonov LCD, ki so jo opravili udeleženci omejevalnega sporazuma, ki spadajo med vertikalno integrirana podjetja, čeprav je ta prodaja vplivala na konkurenco v EGP.

47 Komisija je tako v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah od 37 do 40 zgoraj, morala upoštevati razsežnost kršitve na upoštevnem trgu in je za to lahko uporabila promet, ki ga je tožeča stranka ustvarila s kartelnimi zasloni LCD, kot objektivni element, ki pravilno kaže na škodljivost njene udeležbe pri omejevalnem sporazumu za konkurenco, če je ta promet rezultat prodaje, ki je povezana z EGP. Taka povezava pa obstaja, kadar tožeča stranka kartelne zaslone LCD prenese na svoje hčerinske družbe s sedežem kjerkoli, ki te zaslone LCD vgradijo v končne proizvode, ki se prodajo tretjim osebam v EGP.

48 Odločitev Komisije, da upošteva „neposredno prodajo v EGP prek predelanih proizvodov“, je toliko bolj utemeljena v obravnavani zadevi, ker iz dokazov v izpodbijanem sklepu (glej zlasti točko 394 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ki jih tožeča stranka ne izpodbija, izhaja, da so se kartelni zasloni LCD podjetjem, ki so bila udeležena v omejevalnem sporazumu, prodajali po ceni, na katero je vplival omejevalni sporazum.

49 Poleg tega, kot med drugim izhaja iz točk 92 in 93 obrazložitve izpodbijanega sklepa, so udeleženci omejevalnega sporazuma vedeli, da je cena kartelnih zaslonov LCD vplivala na ceno končnih proizvodov, v katere so bili vgrajeni.

50 Nazadnje, glede trditve tožeče stranke, da sodba Splošnega sodišča z dne 10. septembra 2008 v zadevi JSC Kirovo-Chepetsky Khimichesky Kombinat proti Svetu (T-348/05, neobjavljena v ZOdl., točka 62) nasprotuje vsakršni podobnosti med prodajo končnih proizvodov, v katere je vgrajen sestavni del, in

prodajo teh sestavnih delov kot takih, je treba opozoriti, da konteksta in namena, v katerih je Komisija upoštevala kartelne zaslone LCD, ki so bili vgrajeni v končne proizvode, ni mogoče enačiti s tistima v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba.

51 V zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba JSC Kirovo-Chepetsky Khimichesky Kombinat proti Svetu (točke 54, 55, 57 in 58), je Svet Evropske unije, potem ko je na podlagi protidampinške preiskave v zvezi z nekaterimi proizvodi, med drugim amonijevim nitratom, za te proizvode sprejel protidampinške ukrepe, razširil področje uporabe teh ukrepov na druge proizvode, ne da bi začel novo preiskavo, ker so bili ti drugi proizvodi podobni tistim, na katere se je nanašala navedena preiskava, zlasti glede vsebnosti amonijevega nitrata.

52 Splošno sodišče je v zvezi s tem ugotovilo nezakonitost te razširitve, pri čemer je navedlo:

„62. […] Sestavni del končnega proizvoda je res lahko predmet protidampinških ukrepov, vendar ga je v tem primeru treba šteti za proizvod, ki je kot tak predmet dampinga. Kadar se ta sestavni del ne upošteva sam zase, ampak kot element drugega proizvoda, je ta drugi proizvod z vsemi njegovimi sestavnimi deli zadevni proizvod in se mora torej protidampinška preiskava nanašati na ta proizvod ne glede na navedene sestavne dele. Protidampinški ukrepi lahko veljajo le za proizvode, ki so bili predmet protidampinške preiskave, potem ko je bilo ugotovljeno, da so bili zadevni proizvodi v Skupnost izvoženi po ceni, ki je nižja od cene ‚podobnih proizvodov' v smislu člena 1 Uredbe [Sveta (ES) št. 384/96 z dne 22. decembra 1995 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 45)]. Ker ni sporno, da se nove vrste proizvodov, na katere se nanaša izpodbijana uredba, razlikujejo od zadevnega proizvoda v smislu prvotnih uredb, jim ni mogoče naložiti protidampinške dajatve, ne da bi prej opravili preiskavo, da se preuči, ali so tudi ti proizvodi predmet dampinga na trgu Skupnosti."

53 V tej zadevi ni nič primerljivega, ker v obravnavani zadevi Komisija ni uporabila preiskave, ki jo je opravila glede kartelnih zaslonov LCD, da bi ugotovila kršitev v zvezi s končnimi proizvodi, v katere so bili vgrajeni zasloni LCD. Komisija je, ne da bi enačila kartelne zaslone LCD s končnimi proizvodi, katerih sestavni deli so bili, samo za izračun globe ugotovila le, da je glede vertikalno integriranih podjetij, kot je tožeča stranka, kraj prodaje končnih proizvodov sovpadal s krajem prodaje sestavnega dela, ki je bil predmet omejevalnega sporazuma, tretji osebi, pri čemer prodaje končnih proizvodov ni opravilo isto podjetje, ki je proizvedlo ta sestavni del.

54 Na podlagi navedenega je treba prvi del prvega tožbenega razloga zavrniti.

Drugi del: domnevne nedoslednosti pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov"

55 Drugi del prvega tožbenega razloga vsebuje dva očitka v zvezi s pojmom „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov", katerega posledica naj bi bila, da je Komisija prekoračila meje svoje krajevne pristojnosti in tožečo stranko obravnavala manj ugodno in diskriminatorno v primerjavi z drugimi udeleženci istega omejevalnega sporazuma.

Krajevna pristojnost Komisije

56 Tožeča stranka trdi, da je Komisija z vštetjem „neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov" umetno spremenila kraj, v katerem je bila ta prodaja dejansko opravljena, in tako kršila meje svoje krajevne pristojnosti.

57 Najprej je treba opozoriti na načela, ki so bila določena s sodno prakso glede krajevne pristojnosti Komisije za ugotavljanje kršitev konkurenčnega prava.

58 V zvezi s tem je Sodišče priznalo, da kadar se podjetja s sedežem zunaj EGP, ki proizvajajo blago, ki se prodaja tretjim osebam v EGP, uskladijo glede cen, ki jih zaračunavajo kupcem s sedežem v EGP, in to uskladitev izvajajo tako, da dejansko prodajajo po usklajenih cenah, sodelujejo pri usklajenih ravnanjih, katerih cilj oziroma posledica je omejevanje konkurence na notranjem trgu v smislu člena 101 PDEU in za katere je Komisija krajevno pristojna, da jih preganja (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 27. septembra 1988 v združenih zadevah Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 in od 125/85 do 129/85, Recueil, str. 5193, v nadaljevanju: sodba lesna moka I, točki 13 in 14).

59 S sodno prakso je bilo prav tako pojasnjeno, da kršitev člena 101 PDEU vključuje dva elementa ravnanja, in sicer sklenitev omejevalnega sporazuma in njegovo izvedbo. Če bi bila uporaba prepovedi, določenih v konkurenčnem pravu, odvisna od kraja sklenitve omejevalnega sporazuma, bi bilo to za podjetja očitno sredstvo, s katerim bi se zlahka izognila navedenim prepovedim. To, kar šteje, je torej kraj izvedbe omejevalnega sporazuma. Poleg tega za določitev, ali je ta kraj v EGP, ni pomembno, ali so udeleženci omejevalnega sporazuma uporabili hčerinske družbe, zastopstva ali podružnice s sedežem v EGP, da bi vzpostavili stike s kupci, ki imajo tam sedež (glej v tem smislu sodbo lesna moka I, točki 16 in 17).

60 Če je pogoj v zvezi z izvedbo izpolnjen, je pristojnost Komisije za uporabo pravil Unije o konkurenci v zvezi s temi ravnanji zajeta v načelu teritorialnosti, ki je splošno priznano v mednarodnem javnem pravu (sodba lesna moka I, točka 18).

61 Sodna praksa iz sodbe lesna moka I je bila povzeta v sodbi Splošnega sodišča z dne 25. marca 1999 v zadevi Gencor proti Komisiji (T-102/96, Recueil, str. II-753), pri kateri je šlo za odločbo o koncentraciji v smislu Uredbe Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 31), ki je bila nadomeščena z Uredbo Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 40).

62 Splošno sodišče je v tej sodbi res navedlo, da če je mogoče predvideti, da bo priglašena koncentracija v Uniji takoj in znatno učinkovala, je uporaba določb prava Unije v zvezi z nadzorom koncentracij utemeljena glede na mednarodno javno pravo (zgoraj navedena sodba Gencor proti Komisiji, točka 90).

63 Vendar je Splošno sodišče v točki 87 zgoraj navedene sodbe Gencor proti Komisiji v bistvu poudarilo, da je merilo izvedbe omejevalnega sporazuma kot navezna okoliščina tega sporazuma z ozemljem Unije izpolnjeno že s prodajo kartelnega proizvoda v Uniji, ne glede na to, kje so surovine in proizvodni obrati. Tako je Splošno sodišče zavrnilo trditev, ki jo je tožeča stranka v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, izpeljala iz dejstva, da koncentracija, za katero je šlo v obravnavani zadevi, ni niti nastala niti bila izvedena na ozemlju Unije, ampak v Južni Afriki, in torej ni izpolnjevala pogojev za teritorialno pristojnost, opredeljenih v sodbi lesna moka I (zgoraj navedena sodba Gencor proti Komisiji, točke 56, 61 in 87).

64 Iz tega izhaja, da razlogovanje Splošnega sodišča v zgoraj navedeni sodbi Gencor proti Komisiji ne izpodbije sodne prakse iz sodbe lesna moka I.

65 Iz tega je mogoče sklepati, da se v obravnavani zadevi zadostuje osredotočiti na vprašanje, ali je Komisija lahko uporabila skupino „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, ne da bi pri tem kršila načela iz sodbe lesna moka I.

66 V zvezi s tem je treba opozoriti, prvič, da kadar ima omejevalni sporazum svetovnih razsežnosti protikonkurenčni cilj, se izvaja na notranjem trgu v smislu sodbe lesna moka I že zato, ker se kartelni proizvodi prodajajo na tem trgu.

67 Poudariti je namreč treba, da izvedba omejevalnega sporazuma ne pomeni nujno, da ustvarja dejanske učinke (sodba Splošnega sodišča z dne 12. septembra 2007 v zadevi Prym in Prym Consumer proti Komisiji, T-30/05, neobjavljena v ZOdl., točka 110; glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točki 116 in 117). Vprašanje, ali je omejevalni sporazum res konkretno vplival na cene, ki jih zaračunavajo udeleženci, je upoštevno le v okviru določitve teže omejevalnega sporazuma za izračun globe, če se Komisija odloči, da se bo med merili, ki jih lahko upošteva v tem okviru, oprla na to merilo (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi, C-8/08, ZOdl., str. I-4529, točka 31). V obravnavani zadevi pa ni tako (glej točko 416 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

68 Poleg tega ni pomembno, da za udeležence omejevalnega sporazuma ne veljajo vedno odločitve glede cen. Določitev cen, čeprav okvirno, namreč vpliva na konkurenco s tem, da vsem udeležencem omejevalnega sporazuma omogoča, da z razumno stopnjo gotovosti predvidijo, kakšna bo cenovna politika njihovih konkurentov. Splošneje, taki omejevalni sporazumi vključujejo neposreden poseg v bistvene parametre konkurence na zadevnem trgu. Zadevni proizvajalci s tem, da izrazijo skupno voljo do uporabe določene ravni cen, namreč ne določajo več samostojno svoje politike na trgu in s tem posegajo v pojmovanje v določbah Pogodbe v zvezi s konkurenco (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 120 in navedena sodna praksa).

69 Drugič, opozoriti je treba, da koncept izvedbe v smislu sodbe lesna moka I v bistvu temelji na pojmu podjetja v konkurenčnem pravu, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 6 zgoraj (glej v tem smislu tudi sodbi Sodišča z dne 12. julija 1984 v zadevi Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, str. 2999, točka 11, in z dne 29. marca 2011 v združenih zadevah ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, C-201/09 P in C-216/09 P, ZOdl., str. I-2239, točka 95), ki ji je treba priznati odločilno vlogo pri določitvi meja krajevne pristojnosti Komisije za uporabo navedenega prava.

70 Natančneje, če je bilo podjetje, kateremu pripada tožeča stranka, udeleženo v omejevalnem sporazumu, ki je bil zasnovan zunaj EGP, mora Komisija imeti možnost začeti postopek v zvezi s posledicami, ki jih ima ravnanje tega podjetja na konkurenco na notranjem trgu, in mu naložiti globo, sorazmerno s škodljivostjo tega omejevalnega sporazuma za konkurenco na navedenem trgu. Če so kartelne zaslone LCD, ki jih je proizvedla tožeča stranka, vgradile v končne proizvode družbe, ki pripadajo istemu podjetju kot tožeča stranka, in je to podjetje te končne proizvode prodalo v EGP, je treba ugotoviti, da je omejevalni sporazum vplival na transakcije, ki so bile izvedene do vključno te prodaje.

71 V tem okviru ni odločilno vprašanje, ali je bila domača prodaja navedenemu podjetju opravljena po ceni, ki je bila zaradi omejevalnega sporazuma povišana. Če je odgovor pritrdilen, se namreč škodljivost omejevalnega sporazuma kaže v tem povišanju. Če pa je odgovor nikalen, je škodljivost v konkurenčni prednosti, ki jo ima podjetje, udeleženo v omejevalnem sporazumu, v primerjavi z drugimi podjetji, ki proizvajajo končne proizvode z vgrajenimi kartelnimi zasloni LCD, a navedene zaslone LCD kupijo po ceni, ki ne izhaja iz običajnih tržnih pogojev. V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da neupoštevanje vrednosti domačih dobav podjetju nujno pomeni dajanje prednosti vertikalno integriranim podjetjem brez utemeljitve, ker dobička, ki izhaja iz omejevalnega sporazuma, v takem položaju morda ne bi bilo mogoče upoštevati, tako da bi se zadevno podjetje izognilo sankciji, sorazmerni njegovi velikosti na trgu proizvodov, ki so predmet kršitve (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Europa Carton proti Komisiji, T-304/94, ZOdl., str. II-869, točki 127 in 128).

72 Tožeča stranka ne izpodbija te sodne prakse, ampak opozarja, da bi že samo njena uporaba v obravnavani zadevi Komisiji omogočila, da doseže cilj nedajanja prednosti vertikalno integriranim podjetjem. Drugače kot je navedla Komisija v izpodbijanem sklepu, naj za to ne bi bilo treba uporabiti pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“. Tožeča stranka meni, da se Komisija

ne bi smela opreti na zgoraj navedeno sodbo Europa Carton proti Komisiji, da bi upoštevala vrednost kartelnih zaslonov LCD, ki so bili zunaj EGP vgrajeni v končne proizvode, ki so bili prodani v EGP. Vsako enačenje prodaje končnega proizvoda s prodajo kartelnega zaslona LCD bi bilo treba izključiti. Domačo prodajo vertikalno integriranemu podjetju pa bi bilo treba enačiti s prodajo tretjim osebam in jo tako všteti, če je opravljena v EGP.

73 Ugotoviti je treba, da, kot je opozorila Komisija, ničesar v sodni praksi, ki izhaja iz zgoraj navedene sodbe Europa Carton proti Komisiji, ni mogoče razlagati tako, da je krajevna pristojnost Komisije izključena, kadar so proizvodi, ki so predmet omejevalnega sporazuma, najprej predmet transakcije med družbama s sedežem zunaj EGP, ki pripadata podjetju, ki je udeleženo v omejevalnem sporazumu, nato pa so dani na notranji trg.

74 V obravnavani zadevi so udeleženci omejevalnega sporazuma, ki so bila tako kot tožeča stranka vertikalno integrirana podjetja, zunaj EGP vgrajevala kartelne zaslone LCD v končne proizvode, ki so se prodajali v EGP. Zato v primeru, ki ga je obravnavala Komisija, ni bilo mogoče le prenesti sodne prakse iz zgoraj navedene sodbe Europa Carton proti Komisiji. Zato je Komisija upravičeno prilagodila to sodno prakso okoliščinam obravnavane zadeve za dosego cilja, na katerega se nanaša ta sodna praksa, in sicer da se ne daje prednosti vertikalno integriranim podjetjem, ki so bila udeležena pri omejevalnem sporazumu.

75 Na podlagi navedenega je treba ugotoviti, da z vključitvijo „neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov“ Komisija ni nezakonito razširila svoje krajevne pristojnosti za obravnavo kršitev pravil o konkurenci, navedenih v pogodbah.

Domnevna diskriminacija, ki izhaja iz pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“

76 Tožeča stranka meni, da je nezakonitost pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ dokazana s tem, da je bila zaradi uporabe tega pojma izpostavljena manj ugodni in diskriminatorni obravnavi v primerjavi z drugimi udeleženci istega omejevalnega sporazuma.

– Uvodne ugotovitve

77 Opozoriti je treba, da je načelo enakega obravnavanja splošno načelo prava Unije, ki je opredeljeno v členih 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

78 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da navedeno načelo zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (glej sodbo Sodišča z dne 14. septembra 2010 v zadevi Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals proti Komisiji in drugim, C-550/07 P, ZOdl., str. I-8301, točka 55 in navedena sodna praksa).

79 Glede določitve zneska globe zadevno načelo nasprotuje temu, da Komisija z uporabo različnih metod izračuna diskriminira med podjetji, ki so bila udeležena pri sporazumu ali usklajenem ravnanju v nasprotju s členom 101(1) PDEU (glej sodbo Sodišča z dne 19. julija 2012 v združenih zadevah Alliance One International in Standard Commercial Tobacco proti Komisiji in Komisija proti Alliance One International in drugim, C-628/10 P in C-14/11 P, točka 58 in navedena sodna praksa).

80 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da je Komisija globo, ki jo je treba naložiti vsakemu od udeležencev omejevalnega sporazuma, izračunala na podlagi treh istih skupin prodaje, navedenih v točki 18 zgoraj. Dejstvo, da se je skupina „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ lahko uporabila le za nekatere od teh udeležencev, ne pomeni diskriminacije, saj je Komisija presodila možnost uporabe te skupine za vsakega od udeležencev na podlagi enakih objektivnih meril. Enako tudi dejstvo, da neupoštevanje „posredne prodaje“ lahko koristi nekaterim udeležencem bolj kot tožeči

stranki, samo po sebi ne pomeni diskriminacije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Alliance One International in Standard Commercial Tobacco proti Komisiji in Komisija proti Alliance One International in drugim, točki 135 in 138, ter sklepne predloge generalne pravobranilke Kokott k navedeni sodbi, točka 87).

– Domnevna diskriminacija v primerjavi z družbo Samsung

81 Tožeča stranka trdi, da jo je Komisija obravnavala manj ugodno kot družbo Samsung, in to čeprav sta bili podjetji v domnevno primerljivem položaju. V zvezi s tem tožeča stranka opozarja, da je bila dobava kartelnih zaslonov LCD, ki jo je družba Samsung opravila svojim hčerinskim družbam s sedežem v EGP, ki so jih vgradile v končne proizvode, vračunana kot „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ le, če so bili končni proizvodi prodani v EGP. Kartelni zasloni LCD, ki jih je tožeča stranka prodala istim evropskim hčerinskim družbam družbe Samsung, pa so bili upoštevani vsi, tudi če so te hčerinske družbe končne proizvode prodale zunaj EGP kot „neposredna prodaja v EGP“. Glede na te okoliščine tožeča stranka poudarja, da če kartelne zaslone LCD proda družbi Samsung, ti ne zapustijo krog udeležencev omejevalnega sporazuma in zato ne pomenijo dajanja na trg.

82 Najprej je treba poudariti, da je Komisija za družbo Samsung in za tožečo stranko uporabila enaka merila. Prodaja kartelnih zaslonov LCD, ki jo je tožeča stranka ali družba Samsung opravila neodvisnim tretjim osebam s sedežem v EGP, je bila namreč vključena med „neposredno prodajo v EGP“. Položaji, v katerih je tožeča stranka ali družba Samsung kartelne zaslone LCD najprej prenesla na druge družbe, ki pripadajo istemu podjetju in ki so jih vgradile v končne proizvode, ki so bili prodani neodvisnim tretjim osebam, so bili upoštevani kot „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, če je bila ta prodaja tretjim osebam opravljena v EGP.

83 Dalje, opozoriti je treba, da je Komisija povsem upravičeno prodajo tožeče stranke evropskim hčerinskim družbam družbe Samsung vključila v „neposredno prodajo v EGP“, ker so bili zadevni kartelni zasloni LCD prodani strankam s sedežem v EGP, kar je močno izkrivilo konkurenco na notranjem trgu. Merilo škodljivosti je treba presoditi na podlagi prometa, ki ga je tožeča stranka med drugim ustvarila s to prodajo, v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 37 zgoraj.

84 Trditev tožeče stranke, da Komisija ne bi smela upoštevati prodaje zunaj kroga udeležencev omejevalnega sporazuma, ni mogoče sprejeti. Če je proizvod, ki je predmet omejevalnega sporazuma prodan na notranjem trgu je namreč konkurenca na njem izkrivljena in mora Komisija to upoštevati pri izračunu globe, ki jo naloži podjetju, ki je imelo od te prodaje korist. V zvezi s tem je treba poudariti, da se člen 101 PDEU tako kot druga pravila o konkurenci, določena v Pogodbah, ne nanaša le na varstvo interesov konkurentov ali potrošnikov, ampak tudi varstvo strukture trga in s tem konkurence kot take (zgoraj navedena sodba T-Mobile Netherlands in drugi, točka 38, in sodba Sodišča z dne 6. oktobra 2009 v združenih zadevah GlaxoSmithKline Services in drugi proti Komisiji in drugim, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P in C-519/06 P, ZOdl., str. I-9291, točka 63). V obravnavani zadevi je izkrivljanje konkurence na notranjem trgu posledica prodaje med tožečo stranko in družbo Samsung.

85 Poleg tega, čeprav je res, da so nekateri kartelni zasloni LCD, ki so jih evropske hčerinske družbe družbe Samsung kupile od tožeče stranke, lahko vgrajeni v končne proizvode, ki se prodajajo zunaj EGP, ta okoliščina ne izpodbije tega, da je do prodaje v EGP prišlo med dvema različnima podjetjema, ko so zaslone LCD tožeče stranke kupile evropske hčerinske družbe družbe Samsung. Tako je Komisija lahko ugotovila, da je šlo za prodajo, ki vpliva na konkurenco na notranjem trgu.

86 Glede dejstva, da je Komisija pri družbi Samsung upoštevala le prodajo kartelnih zaslonov LCD, ki so jih evropske hčerinske družbe družbe Samsung vgradile v končne proizvode, ki so bili prodani v EGP, je treba navesti, da so bili ti kartelni zasloni LCD tretjemu podjetju najprej prodani ob prodaji

končnega proizvoda. Komisija je zato, da bi upoštevala le prodajo, ki je povezana z EGP, imela pravico oziroma celo dolžnost upoštevati le prodajo kartelnih zaslonov LCD, ki so bili vgrajeni v končne proizvode, ki so bili prodani v EGP.

87 Glede trditve tožeče stranke, da naj bi bila uvedba razlikovanja, ki temelji na namembnem kraju končnega proizvoda, v nasprotju s sodno prakso, ki izhaja iz sodbe Sodišča z dne 6. marca 1974 v združenih zadevah Istituto Chemioterapico Italiano in Commercial Solvents proti Komisiji (6/73 in 7/73, Recueil, str. 223, točka 33), je treba opozoriti, da je bilo vprašanje, ki se je postavljalo v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, drugačno od vprašanja v obravnavani zadevi. Šlo je namreč za vprašanje, ali se prepoved zlorabe prevladujočega položaja iz člena 102 PDEU uporablja, kadar želi subjekt, ki ima tak položaj in je prisoten na notranjem trgu, z zlorabo takega položaja izključiti konkurenta, ki je prav tako prisoten na tem trgu. Sodišče je le v zvezi s tem ugotovilo, da je brezpredmetno vprašanje, ali se zadevno ravnanje nanaša na izvozne dejavnosti tega konkurenta ali na njegove dejavnosti na notranjem trgu. Sodišče je prav tako poudarilo, da je sama izključitev navedenega konkurenta vplivala na strukturo konkurence na notranjem trgu (zgoraj navedena sodba Istituto Chemioterapico Italiano in Commercial Solvents proti Komisiji, točka 33). V obravnavani zadevi pa je Komisija upravičeno opredelila skupino „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, s tem da jo je omejila samo na prodajo kartelnih zaslonov LCD, ki so bili vgrajeni v končne proizvode, ki so se prodajali v EGP. Če do te prve prodaje kartelnih proizvodov tretjim osebam ne bi prišlo v EGP, bi bila povezava med notranjim trgom in kršitvijo premajhna.

88 Nazadnje, čeprav ni mogoče izključiti, da bi se lahko tudi zasloni LCD, ki so vgrajeni v druge končne proizvode, ki jih družba Samsung prodaja tretjim osebam s sedežem zunaj EGP, vrnili v EGP in na njem izkrivili konkurenco, je treba opozoriti, da ima Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso široko diskrecijsko pravico glede metode izračuna glob. Ta metoda, ki je določena s Smernicami iz leta 2006, vsebuje različne elemente prilagodljivosti, ki Komisiji omogočajo, da svojo diskrecijsko pravico izvaja v skladu z določbami Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 3. septembra 2009 v združenih zadevah Papierfabrik August Koehler in drugi proti Komisiji, C-322/07 P, C-327/07 P in C-338/07 P, ZOdl., str. I-7191, točka 112, in z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Deutsche Telekom proti Komisiji, C-280/08 P, ZOdl., str. I-9555, točka 271). Poleg tega Komisiji ni treba ugotavljati in sankcionirati vsakega protikonkurenčnega ravnanja (sodba Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl., točka 369). Poleg tega, ker je Komisija pri vseh vertikalno integriranih podjetjih uporabila pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, ki izključuje prodajo kartelnih zaslonov LCD, ki so bili vgrajeni v končne proizvode, ki so se prodajali zunaj EGP, ne glede na to, kje so bili končni proizvodi proizvedeni, ni prišlo do nobenega neupravičenega neenakega obravnavanja.

– Domnevna diskriminacija v primerjavi z dvema drugima naslovnikoma izpodbijanega sklepa

89 Tožeča stranka meni, da je bila diskriminirana v primerjavi z drugima udeležencema omejevalnega sporazuma, in sicer družbo LGD in družbo tajvanskega prava AU Optronics Corp. (v nadaljevanju: AUO), ki pripadata skupinama s stopnjo vertikalne integriranosti, ki je primerljiva s tisto od tožeče stranke. Tožeča stranka meni, da ker je Komisija pri tema udeležencema uporabila le pojem „neposredna prodaja v EGP“, je bila njuna prodaja kartelnih zaslonov LCD, namenjena povezanim družbam, upoštevana le, če je bil kupec v EGP. Z uporabo pojma „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ pa je bila notranja prodaja tožeče stranke vračunana tudi, kadar je bila namenjena hčerinskim družbam s sedežem zunaj EGP, če so bili končni proizvodi, ki so jih proizvedle te hčerinske družbe z uporabo kartelnih zaslonov LCD, prodani v EGP. Diskriminatornost razlikovanja Komisije naj bi bila toliko očitnejša, ker je, kot je razvidno iz točk 394 in 396 obrazložitve

izpodbijanega sklepa, v bistvu uporabila enake dokaze za dokaz vpliva omejevalnega sporazuma na prodajo tožeče stranke svojim hčerinskim družbam na eni strani in na prodajo družb LGD in AUO družbam, s katerimi je bila vsaka od njiju povezana, na drugi strani.

90 Prvič, opozoriti je treba, da Komisija v izpodbijanem sklepu ni ugotovila, da je družba LGD z družbo korejskega prava LG Electronics, Inc. (v nadaljevanju: LGE) in družbo nizozemskega prava Koninklijke Philips Electronics NV (v nadaljevanju: Philips) tvorila enotno podjetje v smislu sodne prakse, navedene v točkah 6 in 69 zgoraj. Komisija tudi tega pojma ni uporabila za družbo AUO in družbo tajvanskega prava BenQ Corp. (v nadaljevanju: Ben). Zato se je za prodajo družbe LGD družbi LGE in družbe Philips in družbe AUO družbi BenQ štelo, da gre za „neposredno prodajo v EGP“, in ne „neposredno prodajo v EGP prek predelanih proizvodov. Različno obravnavanje prodaje tožeče stranke je utemeljeno z dejstvom, da je kartelne zaslone LCD najprej v okviru istega podjetja prenesla na družbe s sedežem zunaj EGP, ki so nato te zaslone LCD vgradile v končne proizvode, ki jih je to isto podjetje prodalo tretjim osebam s sedežem v EGP. To objektivno razlikovanje utemeljuje vključitev prodaje tožeče stranke v drugo skupino, ki ni skupina, ki se je uporabila za prodajo družbe LGD družbama LGE in Philips.

91 Drugič, če je očitek tožeče stranke, povzet v točki 89 zgoraj, mogoče razlagati tako, da Komisija očita, da je izključila obstoj enotnega podjetja med družbami LGD, LGE in Philips ter med družbama AUO in BenQ, je najprej treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso očitek, ki se nanaša na ničnostni razlog, ni dopusten, ker ni pravnega interesa, kadar razglasitev ničnosti izpodbijanega akta na podlagi tega razloga, tudi če bi bila utemeljena, tožeči stranki ne bi prinesla zadoščenja (sodba Sodišča z dne 9. junija 2011 v zadevi Evropaïki Dynamiki proti ECB, C-401/09 P, ZOdl., str. I-4911, točka 49; glej v tem smislu tudi sodbi Sodišča z dne 15. marca 1973 v zadevi Marcato proti Komisiji, 37/72, Recueil, str. 361, točke od 2 do 8, in z dne 21. septembra 2000 v zadevi EFMA proti Svetu, C-46/98 P, Recueil, str. I-7079, točka 38).

92 V obravnavani zadevi očitek tožeče stranke ni dopusten, ker tudi če bi Komisija neupravičeno ugotovila, da družbe LGD, LGE in Philips ne tvorijo enotnega podjetja, tako kot tudi družbi AUO et BenQ ne, ta okoliščina tožeči strani nikakor ne bi koristila. V nasprotju z njenimi trditvami namreč te domnevne napake Komisije, tudi če bi bile dokazane, ne bi dokazovale, da je pojem „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“ napačen, saj opredelitev tega pojma ni odvisna od primerov, v katerih se je uporabil oziroma se ni uporabil. Če bi Komisija ugotovila, da skupine zgoraj navedenih družb tvorijo enotni podjetji, bi morala opustiti možnost vračunanja prenosov kartelnih zaslonov LCD v okviru istega podjetja kot „neposredno prodajo v EGP“. Komisija pa je nasprotno preverila, katera od navedene prodaje izpolnjuje pogoje, da se lahko šteje za „neposredno prodajo v EGP prek predelanih proizvodov“, to je pogoje, ki bi se uporabili prav za prodajo tožeče stranke, ki je bila vključena v to skupino.

93 Tudi če bi tožeča stranka lahko navajala očitek, povzet v točki 89 zgoraj, je vsekakor treba opozoriti, da je treba v skladu s sodno prakso po eni strani spoštovanje načela enakosti uskladiti s spoštovanjem načela zakonitosti, kar pomeni, da nihče ne more v svojo korist navajati nezakonitosti, ki je storjena v korist drugega; po drugi strani pa se podjetje, če je s svojim ravnanjem kršilo člen 101(1) PDEU, ne more izogniti vsakršni sankciji, ker drugim gospodarskim subjektom ni bila naložena globa, če sodišče Unije, kot v obravnavani zadevi, ne odloča o njihovem položaju (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 16. novembra 2006 v zadevi Peróxidos Orgánicos proti Komisiji, T-120/04, ZOdl., str. II-4441, točka 77 in navedena sodna praksa).

94 Iz teh razlogov tožeča stranka tudi ne more imeti nobenih koristi od morebitnih napak Komisije glede obstoja enotnega podjetja med družbami LGD, LGE in Philips ter med družbama AUO in BenQ.

95 Glede dejstva, ki ga navaja tožeča stranka, da je Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah menila, da družbe LGD, LGE in Philips tvorijo enotno podjetje, je treba opozoriti, da je v skladu s sodno prakso za obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah značilno, da je začasno in da lahko

presoja, ki jo pozneje opravi Komisija na podlagi pripomb, ki so jih v odgovor posredovale stranke, in drugih ugotovitev o dejstvih, pripelje do drugačnih dejanskih ugotovitev. Komisija mora namreč upoštevati dejavnike, ki izhajajo iz celotnega upravnega postopka, da bi bodisi odstopila od očitkov, ki ne bi bili utemeljeni, bodisi izboljšala ali dopolnila – glede dejanskega stanja in prava – svoje trditve za utemeljitev očitkov. Zato obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah nikakor ne preprečuje Komisiji, da bi spremenila svoje stališče v korist zadevnih podjetij (glej sodbo Sodišča z dne 10. julija 2008 v zadevi Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impala, C-413/06 P, ZOdl., str. I-4951, točka 63 in navedena sodna praksa).

96 Iz tega izhaja, da Komisija ni zavezana vztrajati pri presoji dejstev ali pravni presoji, ki izhajata iz tega dokumenta. Nasprotno, svojo končno odločbo mora obrazložiti s končno presojo, ki temelji na rezultatih celotne preiskave, kot so podani ob koncu upravnega postopka. Poleg tega Komisiji ni treba obrazložiti morebitnih razlik med končno presojo in vmesno presojo iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej zgoraj navedeno sodbo Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impala, točki 64 in 65 ter navedena sodna praksa).

97 Zato Komisiji v izpodbijanem sklepu ni bilo treba pojasniti razlogov, zaradi katerih je nazadnje ugotovila, da družba LGD z družbama LGE in Philips ni tvorila enotnega podjetja.

98 Nazadnje, trditev tožeče stranke, da so razlogovanje in dokazi, ki jih je predložila Komisija v zvezi z notranjo prodajo kartelnih zaslonov LCD podjetjem in prodajo podjetjem, ki so z udeleženci posebej povezana, v bistvu enaki, je treba zavrniti kot brezpredmetno. Ta okoliščina namreč ne vpliva na dejstvo, da je obstoj ali neobstoj enotnega podjetja v smislu sodne prakse, navedene v točkah 6 in 69 zgoraj, okoliščina, ki zadostuje za utemeljitev, da Komisija različno opredeli prodajo v tem ali onem primeru za to, da bi naložila globo.

99 Na podlagi navedenega je treba zavrniti tudi drugi del prvega tožbenega razloga in zato ta razlog v celoti.

2. *Drugi tožbeni razlog: Komisija naj bi s tem, da je ugotovila, da kršitev zajema tudi zaslone LCD-TV, kršila člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma EGP*

100 Tožeča stranka s tem tožbenim razlogom v bistvu po eni strani izpodbija to, da se njeno protikonkurenčno ravnanje v zvezi z zasloni LCD-TV in LCD-IT lahko šteje za enotno in trajajočo kršitev. Po drugi strani Komisiji očita, da ni upoštevala tega, da naj bi se korejski udeleženci omejevalnega sporazuma, ugotovljenega v izpodbijanem sklepu, glede zaslonov LCD-TV uskladili z japonskimi dobavitelji teh zaslonov.

Uvodne ugotovitve

101 Najprej je treba opozoriti, da se pojem enotne kršitve nanaša na položaj, v katerem je več podjetij udeleženih pri kršitvi, sestavljeni iz trajajočega ravnanja z enim samim gospodarskim ciljem, to je izkriviti konkurenco, ali pri posameznih kršitvah, ki so med seboj povezane z enotnostjo cilja (isti cilj za vse elemente) in gospodarskih subjektov (kršitev zadeva ista podjetja, ki se zavedajo, da sodelujejo z namenom doseči isti cilj) (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 28. aprila 2010 v zadevi Amann & Söhne in Cousin Filterie proti Komisiji, T-446/05, ZOdl., str. II-1255, točka 89 in navedena sodna praksa).

102 Dalje, poudariti je treba, da je lahko kršitev člena 101(1) ES posledica ne le ločenega dejanja, ampak niza dejanj ali tudi trajajočega ravnanja. Tej razlagi ni mogoče oporekati s trditvijo, da bi lahko tudi en ali več elementov tega niza dejanj ali trajajočega ravnanja sam po sebi in ločeno pomenil kršitev navedene določbe. Kadar se različna dejanja zaradi istega cilja, ki izkrivlja konkurenco na enotnem

trgu, uvrščajo v celosten načrt, lahko Komisija naloži odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (glej zgoraj navedeno sodbo Amann & Söhne in Cousin Filterie proti Komisiji, točka 90 in navedena sodna praksa).

103 Prav tako je treba pojasniti, da enotnega cilja celostnega načrta, ki je značilen za enotno in trajajočo kršitev, ni mogoče opredeliti s splošnim sklicevanjem na izkrivljanje konkurence na trgu, ki ga zadeva kršitev, saj je vplivanje na konkurenco kot cilj ali posledica bistveni element vsakega ravnanja, ki spada na področje uporabe člena 101(1) PDEU. Taka opredelitev pojma enotnega cilja bi lahko pojmu enotne in trajajoče kršitve odvzela del njegovega smisla, ker bi moralo biti zato več ravnanj, ki se nanašajo na gospodarski sektor in so prepovedana s členom 101(1) PDEU, sistematično opredeljenih kot sestavni deli enotne kršitve. Za opredelitev različnih ravnanj kot enotne in trajajoče kršitve je treba preveriti, ali se medsebojno dopolnjujejo, tako da je vsako od njih namenjeno spoprijemanju z eno ali več posledicami običajne konkurence, in z medsebojnim vplivanjem prispevajo k izvršitvi celote protikonkurenčnih posledic, ki so jih želeli njihovi storilci v okviru celostnega načrta, namenjenega doseganju enotnega cilja. V zvezi s tem je treba upoštevati vsako okoliščino, na podlagi katere je mogoče ugotoviti ali omajati navedeno zvezo, kot je obdobje uporabe, vsebina (vključno z uporabljenimi metodami) in ustrezno tudi cilj različnih zadevnih ravnanj (glej zgoraj navedeno sodbo Amann & Söhne in Cousin Filterie proti Komisiji, točka 92 in navedena sodna praksa).

104 Trditve tožeče stranke je treba preučiti na podlagi teh načel, potem ko je bilo opozorjeno na ugotovitve Komisije v izpodbijanem sklepu, ki so v zvezi s tem upoštevne.

Ugotovitve v izpodbijanem sklepu

105 Najprej je treba opozoriti, da pomeni kršitev, ki jo Komisija očita naslovnikom izpodbijanega sklepa, to, da so ti sodelovali, prvič, na „sestankih kristal“, na katerih so določili najnižje cene kartelnih zaslonov LCD, razpravljali o svojih cenovnih projekcijah, da bi preprečili njihovo znižanje, ter usklajevali povišanja cen in obseg proizvodnje, ter drugič, na dvostranskih sestankih, ki so se nanašali na teme, o katerih se je razpravljalo na „sestankih kristal“ (glej točko 15 zgoraj).

106 Komisija je v izpodbijanem sklepu podrobneje presodila, prvič, da so udeleženci omejevalnega sporazuma sodelovali pri enotnem, kompleksnem in trajajočem omejevalnem sporazumu za zaslone LCD-IT in LCD-TV, ki ga je sestavljalo več povezanih in soodvisnih dejanj, ki so trajala celotno obdobje kršitve, da bi povišali in ohranili cene navedenih zaslonov LCD na svetovni ravni in ravni EGP (točka 238 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

107 Drugič, iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da so določitev cen, ki je bila dosežena s povišanjem cen, določitvijo cenovnih razredov, določitvijo najnižjih ali ciljnih cen, ter sprejetje skupnega stališča in prihodnje strategije o cenovnih parametrih, kot so proizvodnja, zmogljivosti, pošiljke, in povpraševanje skupaj s sistemom nadzora za zagotovitev spoštovanja sklenjenih dogovorov, elementi, ki so vsi del celostnega načrta, katerega skupni cilj je bil nadzor cen zaslonov LCD-IT in LCD-TV za svetovno prodajo, vključno s prodajo v EGP (točka 284 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

108 Tretjič, Komisija je opozorila, da so značilnosti kršitve, delovanje in organizacija sledili istemu modelu cel čas trajanja kršitve. Čeprav se je način dogovarjanja, kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa, s časom spreminjal, je to treba šteti za običajno glede dolgo trajajočega omejevalnega sporazuma, katerega udeleženci so se prilagodili spremenjenim okoliščinam, zlasti da ne bi bili odkriti. Tako je bilo v izpodbijanem sklepu opozorjeno, da tudi prisotnost uslužbencev nižje ravni, in ne več vodilnih delavcev kot prej na sestankih omejevalnega sporazuma od maja 2005, ni pomenila spremembe v naravi sestankov, ki so se še vedno nanašali na določitev cen in nadzor parametrov, kot je proizvodnja kartelnih zaslonov LCD (točka 287 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

109 Četrtič, Komisija je priznala, da so bile razprave v prvih letih trajanja omejevalnega sporazuma osredotočene na zaslone LCD-IT, in poudarila, da so bili zasloni LCD-TV vključeni v te razprave od septembra 2002. Kljub temu je opozorila, da ker je več drugih udeležencev omejevalnega sporazuma začelo s proizvodnjo zaslonov LCD-TV, so začeli z drugimi deliti podatke v zvezi s temi zasloni. V zvezi s tem je Komisija poudarila, prvič, da so bili zasloni LCD-TV od takrat sistematično predmet razprav na istih sestankih, na katerih se je razpravljalo o zaslonih LCD-IT, in drugič, udeleženci so lahko prerazporejali zmogljivosti med različnimi uporabami kartelnih zaslonov LCD, da bi vplivali na povpraševanje in tako tudi na cene teh proizvodov. Komisija je na podlagi tega ugotovila, da so ista podjetja glede zaslonov LCD-TV sledila istemu cilju in delovala enako v okviru istega celostnega načrta kot v primeru razprav v zvezi z zasloni LCD-IT, ki so potekale od leta 2001 (točki 288 in 289 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

Presoja trditev, s katerimi se izpodbijajo ugotovitve v izpodbijanem sklepu

110 Iz več dokumentov, ki jih je zbrala Komisija, je razvidno, da so udeleženci omejevalnega sporazuma lahko prerazporejali svoje proizvodne zmogljivosti med zasloni LCD-IT in LCD-TV, da bi vplivali na povpraševanje in tako na ceno teh proizvodov.

111 V zvezi s tem je, prvič, v točki 154 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedena zabeležka udeleženca „sestanek kristal“ z dne 11. junija 2003, na katerem je sodelovala tudi tožeča stranka, v kateri je bila izjava [*zaupno*] povzeta tako:

„[… Č]e bo povpraševanje trenutnih kupcev v sektorju monitorjev in prenosnih računalnikov zmanjšano, bodo proizvodne zmogljivosti preusmerjene v proizvodnjo televizijskih sprejemnikov […]“

112 Drugič, iz dopisa v zvezi s „sestankom kristal“ z dne 9. julija 2003, omenjenega v točki 155 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je razvidno, da se je tožeča stranka o svojih prioritetah glede proizvodnih zmogljivosti zaslonov LCD med zasloni LCD-TV in zasloni LCD-IT odločala glede na pričakovani dobiček. V istem dopisu je bilo navedeno, da je [*zaupno*] preusmerila proizvodne zmogljivosti iz proizvodnje zaslonov LCD-IT v proizvodnjo zaslonov LCD-TV. Poleg tega je iz zapisnika, ki ga je sestavil eden od udeležencev tega sestanka, razvidna okoliščina, povzeta v točki 156 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da je bila za tožečo stranko proizvodnja monitorjev način, kako izkoristiti vse proizvodne zmogljivosti, ki so bile še na voljo.

113 Tretjič, v notranjem dopisu [*zaupno*] v zvezi z zapisnikom „sestanek kristal“ z dne 5. februarja 2004, ki je potekal pri tožeči stranki, je navedeno, da je [*zaupno*] svoje proizvodne zmogljivosti preusmerila zlasti v proizvodnjo zaslonov LCD-TV.

114 Četrtič, Komisija se v točki 187 obrazložitve izpodbijanega sklepa sklicuje na zapise udeleženca „sestanek kristal“ z dne 4. novembra 2004, v katerih so navedene razprave o preusmeritvi proizvodnih zmogljivosti med različnimi aplikacijami kartelnih zaslonov LCD, da bi se vplivalo na povpraševanje. Natančneje, [*zaupno*] je potrdila „da bo začela s proizvodnjo MEP 17” le, če bo povpraševanje na trgu televizijskih sprejemnikov omejeno in ne bo imela druge izbire“. Iz istih zapisov je razvidno, da je ponudba nekaterih zaslonov LCD-TV tožeče stranke postala nezadostna, ker je svoje proizvodne zmogljivosti preusmerila v proizvodnjo drugih zaslonov LCD [*zaupno*], ki so bili zasloni LCD-IT, kot je tožeča stranka potrdila v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča.

115 Petič, Komisija se v točki 192 obrazložitve izpodbijanega sklepa sklicuje na zapiske v zvezi s „sestankom kristal“ z dne 7. januarja 2005, na katerem je sodelovala tudi tožeča stranka, iz katerih je razvidno, da je tudi nek drug udeleženec omejevalnega sporazuma preusmeril svoje proizvodne zmogljivosti monitorjev v proizvodnjo prenosnih računalnikov in televizijskih sprejemnikov.

116 Šestič, Komisija je v točki 220 obrazložitve izpodbijanega sklepa omenila dejstvo, da je iz zapisnika [*zaupno*] o „sestanku kristal“ z dne 4. novembra 2005 razvidno, da je tožeča stranka ob tej priložnosti predstavila obseg svoje prodaje in svoje proizvodne zmogljivosti. V zvezi s tem je treba poudariti, da je v zadevnem poročilu navedeno dejstvo, da je tožeča stranka novembra 2005 za proizvodnjo zaslonov LCD-TV skoraj stoodstotno izkoristila proizvodne zmogljivosti nekaterih svojih proizvodnih obratov.

117 Sedmič, Komisija je v točki 223 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla dokumente v zvezi s „sestankom kristal“ z dne 6. decembra 2005, na katerem je sodelovala tožeča stranka, iz katerih je razvidno, da je eden od udeležencev omejevalnega sporazuma del svojih proizvodnih zmogljivosti preusmeril v proizvodnjo televizijskih sprejemnikov in prenosnih računalnikov.

118 Ti elementi dokazujejo, da so bili udeleženci omejevalnega sporazuma, vključno s tožečo stranko, svoje proizvodne zmogljivosti glede zaslonov LCD-IT sposobni preusmeriti in so jih dejansko večkrat preusmerili v proizvodnjo zaslonov LCD-TV in obratno, da bi cene enih in drugih proizvodov ohranili na dogovorjeni ravni ali vsaj omejili njihovo znižanje. Zato je na podlagi teh elementov mogoče ugotoviti, da je obstajala komplementarnost v smislu sodne prakse, navedene v točki 103 zgoraj, med sprejetimi odločitvami in izmenjanimi informacijami glede dveh kategorij kartelnih zaslonov LCD.

119 Glede sklicevanja tožeče stranke na domnevno površnost in občasnost izmenjave informacij med udeleženci omejevalnega sporazuma glede zaslonov LCD-TV je treba opozoriti, da je iz dokazov iz izpodbijanega sklepa razvidno, prvič, da so se udeleženci sestankov omejevalnega sporazuma dogovorili ohraniti nespremenjeno raven cen zaslonov LCD-TV. Kot je navedeno v točki 154 obrazložitve izpodbijanega sklepa so bile na „sestanku kristal“ z dne 11. junija 2003 izmenjane informacije zlasti glede strategije cen (price policies), ki jo je nameraval uresničiti eden od udeležencev omejevalnega sporazuma zlasti za zaslone LCD-TV. Prav tako so bile preučene tabele v zvezi s cenovnimi gibanji različnih vrst kartelnih zaslonov LCD za maj, junij in julij tega leta. V eni od teh tabel so podatki, ki se nanašajo na zaslone LCD-TV. Dalje, v točki 165 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija navedla dokumente v zvezi s „sestankom kristal“ z dne 7. novembra 2003, iz katerih je razvidno, da so si udeleženci za cilj postavili zvišanje cen zaslonov LCD za prenosne računalnike in ohranitev ravni cen drugih kartelnih zaslonov LCD, pri čemer so bili izrecno navedeni zasloni LCD-TV. V prilogi k zapisniku tega sestanka so tabele s cenami več vrst kartelnih zaslonov LCD, med njimi tudi zasloni LCD-TV, leta 2003. Drugi primeri tega, da so se razprave na sestankih omejevalnega sporazuma nanašale na podatke, zlasti cene in proizvodne zmogljivosti, ne le glede zaslonov LCD-IT, ampak tudi zaslonov LCD-TV, so navedeni v točkah 167, 171, 173, 174, 202 in 214 obrazložitve izpodbijanega sklepa in v dokumentih spisa Komisije, na katere se te točke obrazložitve sklicujejo.

120 Tudi če bi domnevali, da so si udeleženci omejevalnega sporazuma izmenjali več informacij ali občutljivejše informacije glede zaslonov LCD-IT kot glede zaslonov LCD-TV, kljub temu dokazi, ki jih je zbrala Komisija, dokazujejo, da so bile vse te informacije izmenjane hkrati, pogosto z istimi dokumenti in predvsem z istim ciljem. Poleg tega je občutljivost in podrobnost informacij, ki jih je predložila tožeča stranka, razvidna iz točke 202 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v kateri je Komisija navedla dokument v zvezi s „sestankom kristal“ z dne 5. maja 2005, iz katerega je razvidno, da se je, kar zadeva tožečo stranko, ob upoštevanju omejenih zmogljivosti, cena vrste zaslonov LCD-TV maja povišala s 5 na 10 ameriških dolarjev (USD), zaradi česar je znašala cena 230 USD.

121 Glede dejstva, na katero se sklicuje tožeča stranka, da so razprave o zaslonih LCD-TV po njenem mnenju poudarjale stalni trend zniževanja cen teh proizvodov, je treba poudariti, da je v več dokumentih, na katere se je Komisija oprla v izpodbijanem sklepu, navedena namera udeležencev omejevalnega sporazuma, da ohranijo stalno raven cen teh zaslonov LCD, in dejstvo, da na kratki rok ta znižanja cen niso bila zelo verjetna (točke 165, 167, 173 in 207 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Tudi če bi predpostavili, da so se razprave omejevalnega sporazuma pogosto končale le z odločitvami o znižanju cen, bi ta uskladitev ravnanj kljub temu izkrivila konkurenco, saj so bila znižanja cen izvedena usklajeno in bi bila lahko ta večja, če ne bi bilo uskladitve. Poleg tega je možnost

preusmeritve proizvodnih zmogljivosti, ki je bila predmet razprav v okviru omejevalnega sporazuma, udeležencem tega sporazuma omogočila, da se odzovejo na ta znižanja cen zaslonov LCD-TV, in to usklajeno v okviru celostnega načrta.

122 Glede okoliščine, na katero se prav tako sklicuje tožeča stranka, da je bilo osebje, ki so ga udeleženci omejevalnega sporazuma poslali na sestanek tega sporazuma, specializirano za področje zaslonov LCD-IT, in ne zaslonov LCD-TV, je treba navesti, da čeprav jo je mogoče razlagati tako, da so bili zasloni LCD-IT za zadevna podjetja pomembnejši, pa kljub temu ne pomeni, da se je o zaslonih LCD-TV razpravljalo le površno in občasno. Kot je pravilno opozorila Komisija, zadevna okoliščina namreč dokazuje, da so bile izmenjave informacij v zvezi z zasloni LCD-TV opravljene premišljeno, saj se je osebje, ki je bilo prisotno na sestankih, moralo v zvezi s to temo pripraviti, saj ta ni spadala v sfero njihove glavne dejavnosti.

123 Iz navedenega izhaja, da je izmenjava podatkov v zvezi z zasloni LCD-TV spadala v isti celostni načrt kot izmenjava podatkov v zvezi z zasloni LCD-IT in zato v okvir iste enotne in trajajoče kršitve.

124 Druge trditve tožeče stranke ne izpodbijejo ugotovitve, da je šlo za enotno in trajajočo kršitev glede zaslonov LCD-IT in zaslonov LCD-TV, ki jo je Komisija upravičeno sankcionirala s skupno globo.

125 Prvič, povsem neupoštevna je okoliščina, da so udeleženci omejevalnega sporazuma začeli razpravljati o podatkih v zvezi z zasloni LCD-TV po prvi fazi, v kateri se je omejevalni sporazum nanašal le na zaslone LCD-IT. Ker je bilo namreč dokazano, da so izmenjava podatkov in odločitve, sprejete na sestankih omejevalnega sporazuma v zvezi z zasloni LCD-TV, spadale v isti celotni načrt, kot je bil postavljen za zaslone LCD-IT, je trenutek, v katerem je prišlo do razširitve omejevalnega sporazuma za vsakega od udeležencev, brez pomena. Poleg tega je treba poudariti, da je Komisija pri izračunu globe upoštevala povprečno vrednost upoštevne prodaje vsakega naslovnika izpodbijanega sklepa v obdobju kršitve. Na to povprečje vpliva – za tožečo stranko ugodneje – dejstvo, da tožeča stranka na začetku obdobja kršitve ni proizvajala zaslonov LCD-TV.

126 Poleg tega dejstvo, da tožeča stranka ni proizvajala zaslonov LCD-TV, ko so se začeli na „sestankih kristal“ izmenjavati podatki v zvezi z njimi, nikakor ne izhaja iz okoliščine, da je lahko tožeča stranka, ko je svoje dejavnosti razširila na zaslone LCD-TV, imela koristi od informacij, ki jih je imela na voljo, glede cen in proizvodnih zmogljivosti drugih udeležencev omejevalnega sporazuma, ki so jo v tem sektorju prehiteli. V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da je lahko podjetje spoznano za odgovorno za usklajeno ravnanje, čeprav je njegova udeležba omejena le na prejemanje informacij o ravnanju njegovih konkurentov v prihodnosti (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2008 v zadevi Lafarge proti Komisiji, T-54/03, neobjavljena v ZOdl., točki 459 in 460 in navedena sodna praksa). Tako je lahko podjetje neposredno sodelovalo le pri delu protikonkurenčnih ravnanj, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev, pri tem pa je vedelo za vsa druga protipravna ravnanja, ki so jih drugi udeleženci omejevalnega sporazuma predvideli ali izvajali pri izpolnjevanju istih ciljev, ali pa je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje. V takem primeru lahko Komisija temu podjetju upravičeno pripiše odgovornost za vsa protikonkurenčna ravnanja, ki sestavljajo tako kršitev, in zato za to kršitev v celoti (sodba Sodišča z dne 6. decembra 2012 v zadevi Komisija proti Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, točka 43).

127 V teh okoliščinah ni treba preučiti dokazne vrednosti dokumenta – ki jo tožeča stranka izpodbija – na katerega se je Komisija oprla, da bi ugotovila, da se je omejevalni sporazum razširil na zaslone LCD-TV septembra 2002.

128 Drugič, ni pomembno, da lahko zasloni LCD-IT in zasloni LCD-TV spadajo na različna trga, kot meni tožeča stranka. V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da ni treba, da se enotna kršitev nanaša na isti proizvod ali na zamenljive proizvode. Za to so upoštevna tudi druga merila, kot so enakost ali različnost ciljev zadevnih ravnanj, ali gre za ista podjetja, ki so sodelovala pri kršitvi, enak način izvršitve navedene kršitve, ali gre za iste fizične osebe, ki delujejo v imenu podjetij, in isto geografsko

področje, na katerem se zadevna ravnanja izvajajo (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2012 v zadevi Almamet proti Komisiji, T-410/09, točki 172 in 174 in navedena sodna praksa). Ta merila so v obravnavani zadevi, kot izhaja iz točk od 110 do 127 zgoraj, izpolnjena.

129 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru uporabe člena 101(1) PDEU opredelitev upoštevnega trga pomembna za ugotovitev, ali sporazum lahko vpliva na trgovino med državami članicami in je njegov cilj ali posledica preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu. Zato mora Komisija upoštevni trg v odločbi, izdani na podlagi člena 101(1) PDEU, opredeliti samo, če brez take opredelitve ne bi bilo mogoče ugotoviti, ali lahko zadevni sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje vpliva na trgovino med državami članicami in je njegov cilj ali posledica preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu (sodbi Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2005 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, T-38/02, ZOdl., str. II-4407, točka 99, in z dne 6. decembra 2005 v zadevi Brouwerij Haacht proti Komisiji, T-48/02, ZOdl., str. II-5259, točka 58; glej v tem smislu tudi sklep Sodišča z dne 16. februarja 2006 v zadevi Adriatica di Navigazione proti Komisiji, C-111/04 P, neobjavljen v ZOdl., točka 31).

130 V obravnavani zadevi tožeča stranka ne prereka tega, da je omejevalni sporazum lahko vplival na trgovino med državami članicami in imel za cilj omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

131 Poleg tega je bilo v sodni praksi tudi pojasnjeno, da je trg, na katerega se nanaša odločba Komisije o ugotovitvi kršitve člena 101 PDEU, opredeljen s sporazumi in dejavnostmi omejevalnega sporazuma (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011 v zadevi IBP in International Building Products France proti Komisiji, T-384/06, ZOdl., str. II-1177, točka 118 in navedena sodna praksa). V obravnavani zadevi, kot je pravilno opozorila Komisija, so udeleženci omejevalnega sporazuma svoja protikonkurenčna ravnanja namerno osredotočili hkrati na zaslone LCD-IT in zaslone LCD-TV.

132 Dalje, preučiti je treba trditev, ki jo je tožeča stranka izpeljala iz sodbe Splošnega sodišča z dne 11. decembra 2003 v zadevi Adriatica di Navigazione proti Komisiji (T-61/99, Recueil, str. II-5349, točka 36), da bi dokazala, da Komisija ni zadovoljivo opredelila upoštevnih trgov in zato ni razumela natančnih značilnosti in obsega kršitve, ugotovljene v izpodbijanem sklepu.

133 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v točki 30 zgoraj navedene sodbe Adriatica di Navigazione proti Komisiji Splošno sodišče res opozorilo, da se očitki proti opredelitvi upoštevnega trga s strani Komisije lahko razen na elemente za uporabo člena 101(1) PDEU – obstoj omejevanja konkurence na notranjem trgu in vplivanja na trgovino med državami članicami – nanašajo tudi na druge elemente, zlasti na obseg zadevnega omejevalnega sporazuma, njegovo posamično ali splošno naravo in težo posamičnega sodelovanja vsakega od zadevnih podjetij. Prav tako je Splošno sodišče v točkah 31 in 32 navedene sodbe poudarilo, da odločba Komisije o ugotovitvi udeležbe pri omejevalnem sporazumu lahko vpliva na odnose naslovnikov te odločbe s tretjimi osebami. Prav tako je zaželeno, da Komisija pri sprejetju odločbe o ugotovitvi sodelovanja nekega podjetja pri zapleteni, kolektivni in neprekinjeni kršitvi, poleg tega da preveri, ali so izpolnjeni posebni pogoji za uporabo člena 101(1) PDEU, upošteva dejstvo, da čeprav taka odločba povzroči osebno odgovornost za vsakega od njenih naslovnikov, je to le za njihovo ugotovljeno sodelovanje pri kolektivnih ravnanjih, ki so sankcionirana in pravilno razmejena.

134 Vendar trditve tožeče stranke v obravnavani zadevi, tudi če jo razlagamo glede na to sodno prakso, ni mogoče sprejeti. Iz točk od 110 do 127 zgoraj namreč izhaja, da je Komisija štela, da je tožeča stranka odgovorna le za kršitev, ki je bila udejanjena s sodelovanjem na „sestankih kristal“ in dvostranskih sestankih, povezanih s temi sestanki, katerih cilj je bil uskladitev cen in proizvodnih zmogljivosti glede zaslonov LCD-IT in LCD-TV. Zato zaradi neobstoja natančnejše opredelitve upoštevnih trgov omejevalnega sporazuma tožeča stranka ni bila izpostavljena nevarnostim, na katere je opozorilo Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi Adriatica di Navigazione proti Komisiji in so navedene v točki 133 zgoraj.

Neupoštevanje stikov z japonskimi dobavitelji

135 Tožeča stranka očita Komisiji, da ni upoštevala tega, da so se korejski udeleženci kršitve, ugotovljene v izpodbijanem sklepu, domnevno usklajevali z japonskimi dobavitelji zaslonov LCD-TV, ki naj bi bili z navedenimi korejskimi udeleženci glavni akterji na tem trgu, medtem ko naj bi imela tožeča stranka le postransko vlogo. Tožeča stranka meni, da je bila resnična kršitev, ki bi jo Komisija morala obravnavati v zvezi s temi zasloni LCD, usklajevanje med glavnimi akterji na tem trgu. Zato naj bi Komisija kršila obveznost obrazložitve ter načeli enakega obravnavanja in sorazmernosti.

Uvodne ugotovitve

136 Navesti je treba, da čeprav sodna praksa v zvezi s pojmom enotne in trajajoče kršitve Komisiji omogoča, da v enem samem postopku in eno samo odločbo hkrati obravnava več ravnanj, ki bi jih bilo mogoče obravnavati posamično, pa ne pomeni, da ima Komisija obveznost, da tako ravna. Zato Komisija, tudi če je domnevno usklajevanje med japonskimi dobavitelji zaslonov LCD-TV in korejskimi udeleženci omejevalnega sporazuma, na katerega se nanaša izpodbijani sklep, kršitev člena 101 PDEU in ta kršitev spada v okvir iste enotne in trajajoče kršitve, kot je kršitev, ugotovljena v izpodbijanem sklepu, ni bila dolžna obravnavati vsa ta ravnanja hkrati.

137 Komisija ima namreč glede obsega postopkov, ki jih začne, diskrecijsko pravico. V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da ni dolžna ugotoviti in sankcionirati vseh protikonkurenčnih ravnanj, sodišči Unije pa – čeprav samo za znižanje globe – ne moreta razsoditi, da bi Komisija glede na dokaze, ki jih je imela na voljo, morala dokazati obstoj kršitve v določenem obdobju in za določeno podjetje (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, točki 369 in 370).

138 Izvrševanje te pravice je predmet sodnega nadzora. Vendar iz sodne prakse izhaja, da bi se odločitev Komisije lahko štela za zlorabo pooblastil le, če bi bilo lahko dokazano, da je Komisija brez objektivnega razloga sprožila dva različna postopka v zvezi z enim dejanskim položajem (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 29. junija 2010 v zadevi Komisija proti Alrosa, C-441/07 P, ZOdl., str. I-5949, točka 89).

139 Komisija je v obravnavanem primeru ugotovila, da nima oziroma še nima zadostnih dokazov proti japonskim dobaviteljem, in se je zato odločila, da jih ne bo preganjala hkrati s tožečo stranko in drugimi naslovniki izpodbijanega sklepa, v zvezi s katerimi pa je imela veliko dokazov o obstoju kršitve, in to tako za zaslone LCD-IT kot za zaslone LCD-TV, kot je bilo ugotovljeno zgoraj (točke od 110 do 134). Ta okoliščina pa pomeni objektivni razlog, ki upravičuje odločitev Komisije. Vendar je treba opozoriti, da bo morala Komisija v okviru postopka, začetega proti japonskim dobaviteljem, glede tožeče stranke med drugim spoštovati načelo *ne bis in idem*.

Domnevna kršitev obveznosti obrazložitve

140 Tožeča stranka trdi, da bi morala Komisija v izpodbijanem sklepu pojasniti razloge, zakaj je iz postopka, ki se je končal s sprejetjem izpodbijanega sklepa, izključila japonske dobavitelje zaslonov LCD-TV.

141 V zvezi s tem je treba opozoriti, da Komisija v izpodbijanem sklepu ni bila dolžna navesti razloge, zakaj japonski dobavitelji niso bili preganjani v okviru tega postopka. Iz sodne prakse namreč izhaja, da obveznost obrazložitve akta ne zajema obveznosti institucije, ki je akt izdala, da obrazloži dejstvo, da ni sprejela drugih podobnih aktov, naslovljenih na tretje stranke (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v združenih zadevah JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501, točka 414, in z dne 4. julija 2006 v zadevi Hoek Loos proti Komisiji, T-304/02, ZOdl., str. II-1887, točka 63).

Domnevna kršitev načela enakega obravnavanja

142 Opozoriti je treba, da iz sodne prakse, navedene v točki 93 zgoraj, izhaja, da se podjetje, kadar je s svojim ravnanjem kršilo člen 101(1) PDEU, ne more izogniti vsakršni sankciji zato, ker drugim gospodarskim subjektom ni bila naložena globa, čeprav kot v obravnavani zadevi sodišče Unije ne obravnava položaja teh gospodarskih subjektov. V zvezi s tem je treba opozoriti, da čeprav je res, da Komisija ne sme različno obravnavati podjetja, ki so udeležena pri istem omejevalnem sporazumu, je kljub temu kršitev, ki se očita tožeči stranki, v usklajevanju na „sestankih kristal“ in dvostranskih sestankih, povezanih s temi sestanki, med tajvanskimi in korejskimi kartelnih zaslonov LCD. Ker japonski dobavitelji niso sodelovali pri tem usklajevanju, izpodbijani sklep ni neveljaven zaradi neenakega obravnavanja v zvezi s tem.

143 Glede trditve tožeče stranke, da so bile edine rasne razprave v zvezi z zasloni LCD-TV razprave, ki so vključevale japonske dobavitelje in v katerih tožeča stranka ni sodelovala, je treba opozoriti, da je Komisija predložila dokaze, s katerimi je mogoče zadovoljivo dokazati, da so se naslovniki izpodbijanega sklepa v okviru celostnega načrta usklajevali glede zaslonov LCD-IT in zaslonov LCD-TV (glej točke od 105 do 134 zgoraj). To usklajevanje pomeni kršitev, ki jo je Komisija lahko upravičeno obravnavala ne glede na morebitni obstoj drugih kršitev v zvezi z zasloni LCD-TV, pri katerih bi lahko nekateri naslovniki izpodbijanega sklepa, razen tožeča stranka, sodelovali.

144 V odgovor na trditev, ki jo tožeča stranka utemeljuje z upravno prakso Komisije, zlasti Odločbo Komisije C(2008) 5955 final z dne 15. oktobra 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] (zadeva COMP/39.188 – Banane) (v nadaljevanju: odločba banane), je treba opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da praksa odločanja Komisije ne more biti pravni okvir za globe na področju konkurence in da so odločbe glede preostalih zadev le namig glede morebitnega obstoja diskriminacije, ker je malo verjetno, da so njihove okoliščine, kot so trgi, proizvodi, podjetja in zadevna obdobja, enake (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Carbone-Lorraine proti Komisiji, T-73/04, ZOdl., str. II-2661, točka 92 in navedena sodna praksa).

145 Da bi poudarili razlike med dejanskim stanjem, na katero se nanaša odločba banane, in dejanskim stanjem v obravnavani zadevi, je treba opozoriti, da je bilo enemu od udeležencev kršitve iz navedene odločbe priznano znižanje globe za 10 % zaradi olajševalne okoliščine, ker iz spisa ni bilo razvidno, da je bil seznanjen z nekaterimi vidiki te kršitve, pri katerih ni sodeloval neposredno, ali da bi jih lahko razumno predvidel (glej točki 465 in 466 obrazložitve odločbe banane).

146 V obravnavani zadevi pa niso podane primerljive okoliščine, ugotovljene v izpodbijanem sklepu, saj se tožeča stranka, ki je sodelovala pri vseh vidikih kršitve, skuša sklicevati na dejstvo, da ni sodelovala pri kršitvi, ki vključuje druga podjetja.

147 Kot pravilno navaja Komisija, tudi če bi dvostranski sestanki med korejskimi in japonskimi dobavitelji zaslonov LCD-TV pomenili enotno in nadaljevano kršitev s kršitvijo, ugotovljeno v izpodbijanem sklepu, in tožeča stranka ne bi upoštevala obstoja dvostranskih sestankov, te okoliščine nikakor ne bi povzročile tega, da očitki tožeči stranki zaradi njenega sodelovanja pri kršitvi, ugotovljeni v izpodbijanem sklepu, ne bi bili utemeljeni, niti da bi bilo treba globo, naloženo tožeči stranki, znižati. Nič namreč ne omogoča potrditve, da bi bila globa, naložena za širši omejevalni sporazum, ki vključuje japonske dobavitelje, na koncu za tožečo stranko nižja. V zvezi s tem bi bilo morebitno znižanje, ki bi ga Komisija lahko odobrila tožeči stranki zaradi olajševalne okoliščine, izravnano, celo prekoračeno s povišanjem na podlagi uporabe višjega odstotka glede teže kršitve in „vstopne pristojbine“.

Domnevna kršitev načela sorazmernosti

148 Tožeča stranka navaja kršitev načela sorazmernosti, ker naj Komisija ne bi upoštevala manjše teže protikonkurenčnih ravnanj glede zaslonov LCD-TV v primerjavi s protikonkurenčnimi ravnanji glede zaslonov LCD-IT.

149 V odgovor na to trditev je treba navesti, prvič, da je Komisija pravilno ugotovila, da je šlo za enotno in trajajočo kršitev. V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da Komisija ni dolžna ločeno preučiti vsakega elementa enotne kršitve, zlasti zaradi obstoja celovite strategije vseh udeležencev omejevalnega sporazuma (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 49).

150 Drugič, natančneje glede sorazmernosti koeficientov, ki jih je Komisija uporabila v zvezi s težo kršitve, in glede „vstopne pristojbine“ (glej točko 24 zgoraj), je treba opozoriti, da Smernice iz leta 2006 in sodna praksa, na katero se opirajo, določajo, da se teža kršitve v prvi fazi presoja na podlagi elementov, značilnih za kršitev, kot so njena narava, skupni tržni delež vseh zadevnih strank, geografska razširjenost kršitve in njena dejanska izvršitev ali neizvršitev. V drugi fazi se ta presoja prilagodi glede na obteževalne ali olajševalne okoliščine za vsako od podjetij, ki so sodelovala pri kršitvi (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2011 v zadevi Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, T-348/08, ZOdl., str. II-7583, točka 264 in navedena sodna praksa).

151 Predmet navedene prve faze je določitev osnovnega zneska globe, naložene vsakemu zadevnemu podjetju, in sicer tako, da se prodajna vrednost zadevnih izdelkov ali storitev na geografskem trgu, ki zadeva vsako od njih, pomnoži s prvim količnikom, ki odraža težo kršitve, lahko pa se doda še drugi množilni količnik, katerega namen je odvrniti podjetja od ponovnega sodelovanja pri takih nezakonitih ravnanjih. Vsak od teh množilnih količnikov se določi glede na dejavnike, ki odražajo lastnosti kršitve, obravnavane v celoti, to je, da združuje vsa protikonkurenčna ravnanja vseh udeležencev (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, točka 265).

152 Iz tega izhaja, da tudi če bi bila protikonkurenčna ravnanja v zvezi z zasloni LCD-TV lažja kot tista v zvezi z zasloni LCD-IT, je Komisija upravičeno določila količnik v zvezi s težo in količnik v zvezi z „vstopno pristojbino“ ob upoštevanju celostnega načrta za enotno in nadaljevano kršitev, v katerega spadajo vsa ta ravnanja.

153 Poleg tega glede dejstva, da je Komisija v odločbi banane uporabila manjši odstotek kot v izpodbijanemu sklepu in priznala večje znižanje zaradi olajševalne okoliščine, zadostuje navesti sodno prakso, navedeno v točki 144 zgoraj, in poudariti, da je Komisija v navedeni odločbi odobrila znižanje ob upoštevanju posebnega položaja, ki je nastal zlasti zaradi veljavnega zakonodajnega okvira za trgovino z bananami (glej točko 460 obrazložitve odločbe banane in sklicevanje v tej točki ter točko 467 obrazložitve navedene odločbe).

154 Na podlagi zgoraj navedenega je treba drugi tožbeni razlog zavrniti.

3. *Tretji tožbeni razlog: dejstvo, da naj bi vrednost upoštevne prodaje, ki jo je Komisija ugotovila za tožečo stranko, neupravičeno vključevala tudi drugo prodajo, ki ni prodaja kartelnih zaslonov LCD*

155 Tožeča stranka v utemeljitev predloga, naj Splošno sodišče spremeni znesek globe, ki ji je bila naložena z izpodbijanim sklepom, navaja tretji tožbeni razlog, ki se v bistvu nanaša na to, da je bil znesek globe izračunan na podlagi nepravilne vrednosti prodaje, ker je tožeča stranka vanjo pomotoma vključila prodajo skupin zaslonov LCD, na katere se izpodbijani sklep ne nanaša.

156 Opozoriti je treba, da za nadzor zakonitosti odločb, ki jih sprejme Komisija, velja neomejena pristojnost, ki jo sodišču Unije podeljuje člen 31 Uredbe št. 1/2003 v skladu s členom 261 PDEU. Ta pristojnost sodišču omogoča, da preseže le nadzor zakonitosti sankcije in nadomesti presojo Komisije s svojo ter tako odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen.

157 Splošno sodišče mora zato v okviru svoje neomejene pristojnosti na dan sprejetja odločbe presoditi, ali je bila tožeči stranki naložena globa, katere znesek pravilno odraža težo zadevne kršitve (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2012 v zadevi Shell Petroleum in drugi proti Komisiji, T-343/06, točka 117 in navedena sodna praksa).

158 V obravnavani zadevi med strankama ni sporno, da je zaradi napak, ki jih je storila tožeča stranka, osnovni znesek globe, ki ji je bila naložena, pred zaokroženjem znašal 301 684 468 EUR in da je bil delež tega zneska, ki je izhajal iz zadevnih napak, 13 246 618 EUR. Stranki pa se ne strinjata glede načina, kako je treba ta zneska zaokrožiti.

159 Tožeča stranka je v tožbi predlagala, naj se od globe, ki ji je bila naložena z izpodbijanim sklepom, to je 300 000 000 EUR, odšteje znesek 13 250 000 EUR. Nov znesek bi moral tako znašati 286 750 000 EUR.

160 Komisija je v odgovoru na tožbo pojasnila, da je pri vseh naslovnikih izpodbijanega sklepa osnovni znesek zaokrožila navzdol na prvi dve številki, razen v primerih, v katerih je to znižanje pomenilo več kot 2 % zneska pred zaokroženjem, in je v tem primeru Komisija ta znesek zaokrožila na prve tri številke.

161 V zvezi s tem je treba navesti, da je bila tožeči stranki v izpodbijanem sklepu priznana zaokrožitev na prvi dve številki. Osnovni nezaokroženi znesek je znašal 301 684 468 EUR, medtem ko je zaokroženi znesek, kot je prikazano v tabeli št. 6 izpodbijanega sklepa, znašal 300 000 000 EUR.

162 Komisija meni, da je izračun, ki ga predlaga tožeča stranka, napačen, saj zajema dve zaokrožitvi: zaokrožitev, ki jo je Komisija že uporabila za osnovni znesek in je v izpodbijanem sklepu, ter zaokrožitev, zaradi katere bi se znesek, ki ga je treba odbiti zaradi izključitve prodaje proizvodov, ki niso kartelni zasloni LCD, zvišal s 13.246.618 na 13.250.000 EUR.

163 Kot opozarja Komisija pa uporaba metode, ki je bila uporabljena v izpodbijanem sklepu za osnovni znesek, ki izhaja iz popravljene vrednosti prodaje, to je 288 437 850 EUR, pripelje do zaokroženega zneska 288 000 000 EUR. Zaokrožitev na prvi dve številki bi povzročila znižanje za 8 437 850 EUR, kar je več kot 2 % (2,9 %) nezaokroženega osnovnega zneska.

164 Tožeča stranka je v repliki navedla, da bi zaokrožitev novega zneska njene globe na prve tri številke, namesto na prvi dve, povzročila, da bi bila naslovnica izpodbijanega sklepa, ki bi imela najmanjšo korist od zaokroženja. Zato predlaga večje znižanje.

165 V zvezi s tem je treba poudariti, da čeprav mora Splošno sodišče za določitev zneska globe samo presoditi okoliščine obravnavane zadeve, izvrševanje neomejene pristojnosti pri določanju zneska naloženih glob ne sme povzročiti diskriminacije med podjetji, ki so bila udeležena pri omejevalnem sporazumu, ki je v nasprotju s členom 101(1) PDEU (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Verhuizingen Coppens, točka 80).

166 V obravnavani zadevi je Komisija v izpodbijanem sklepu metodo zaokrožitve, opisano v točki 160 zgoraj, uporabila za vse udeležence omejevalnega sporazuma. Ta metoda je objektivna in vsem tem udeležencem omogoča znižanje v mejah 2 %. Čeprav je res, da so nekatera znižanja večja od drugih in da bi bilo znižanje pri tožeči stranki v odstotkih manjše, če bi Splošno sodišče uporabilo enako metodo, kljub temu vse metode zaokroževanja vključujejo prilagoditve, ki so različne za vsako podjetje in ki povzročijo različne stopnje znižanj. Ker metoda, ki jo je izbrala Komisija, sicer različno,

koristi vsem naslovnikom izpodbijanega sklepa in je predmet 2-odstotne meje, je uporaba te metode ustrezna, da se prepreči neenako obravnavanje (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 17. maja 2011 v zadevi Elf Aquitaine proti Komisiji, T-299/08, ZOdl., str. II-2149, točki 307 in 308).

167 Vseeno je treba opozoriti, da ima Komisija, da bi ohranila polni učinek člena 18(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, pravico zavezati podjetje, naj ji posreduje vse potrebne podatke o dejstvih, s katerimi se ta institucija lahko seznani, in ji po potrebi pošlje dokumente, ki jih ima, pod enim samim pogojem, da mu ne sme naložiti, naj ji posreduje odgovore, s katerimi bi bilo prisiljeno priznati obstoj kršitve, ki jo mora dokazati Komisija (sodba Sodišča z dne 18. oktobra 1989 v zadevi Orkem proti Komisiji, 374/87, Recueil, str. 3283, točki 34 in 35). Podjetje, na katero Komisija naslovi zahtevo za podatke na podlagi določb člena 18 Uredbe št. 1/2003, je zato dolžno aktivno sodelovati in se ga lahko sankcionira s posebno globo, določeno v členu 23(1) te uredbe, ki lahko znaša do 1 % njegovega celotnega prometa, če namerno ali iz malomarnosti posreduje napačne ali izkrivljene informacije (zgoraj navedena sodba Shell Petroleum in drugi proti Komisiji, točka 118).

168 Iz tega izhaja, da sme Splošno sodišče pri izvajanju neomejene pristojnosti glede na okoliščine primera upoštevati nesodelovanje podjetja in zato povečati znesek globe, ki mu je bila naložena za kršitev členov 101 PDEU ali 102 PDEU, če to podjetje za isto ravnanje ni bilo sankcionirano s posebno globo na podlagi določb člena 23(1) Uredbe št. 1/2003 (zgoraj navedena sodba Shell Petroleum in drugi proti Komisiji, točka 118).

169 Tak bi na primer lahko bil primer, kadar podjetje v odgovor na tako zahtevo Komisije v upravnem postopku namerno ali iz malomarnosti ne bi predložilo za določitev zneska globe odločilnih podatkov, ki jih podjetje ima ali bi jih lahko imelo na voljo ob sprejetju izpodbijane odločbe. Čeprav Splošnemu sodišču nič ne preprečuje upoštevanja takih informacij, pa podjetje, ki jih je predložilo v fazi sodnega postopka, s čimer je tako škodovalo cilju in pravilni izvedbi upravnega postopka, kljub temu tvega, da bo Splošno sodišče to okoliščino upoštevalo pri določitvi ustreznega zneska globe (zgoraj navedena sodba Shell Petroleum in drugi proti Komisiji, točka 119).

170 V obravnavani zadevi je tožeča stranka priznala, da je storila napake, ko je Komisiji predložila podatke, potrebne za izračun vrednosti upoštevne prodaje, saj je vanje vključila prodajo proizvodov, ki niso kartelni zasloni LCD. Komisija je potrdila, da ti proizvodi ne bi smeli biti vključeni v izračun.

171 Poleg tega je iz spisa razvidno, da te napake izhajajo iz dejstva, da tožeča stranka ni pojasnila posebnih lastnosti nekaterih zaslonov LCD podjetju, ki ga je izbrala za izračun podatkov, ki jih je bilo treba posredovati Komisiji.

172 Splošno sodišče meni, da na podlagi tega ni mogoče ugotoviti, da tožeča stranka ni izpolnila obveznosti sodelovanja, ki izhaja iz določb člena 18 Uredbe št. 1/2003, tako da je to treba upoštevati pri odmeri globe. Tožeča stranka namreč Komisije ni nameravala zapeljati v zmoto niti ji ni predložila neobdelanih podatkov, iz katerih bi morala Komisija izračunati vrednost upoštevne prodaje, ne da bi ji hkrati podala pojasnila, potrebna za pridobitev razločnih podatkov. Tožeča stranka je uporabila usposobljene zunanje svetovalce, da bi Komisiji lahko predložila potrebne podatke, vendar jim iz malomarnosti ni pojasnila razlik med nekaterimi vrstami zaslonov LCD. V zvezi s tem je treba opozoriti, da tožeča stranka očitno ni imela interesa, da Komisija prejme nepravilne podatke, ki so vključevali prodajo proizvodov, ki niso kartelni zasloni LCD, saj so bile te nepravilnosti lahko le v njeno škodo, ker bi bil zaradi njih znesek globe, ki ji jo je naložila Komisija, povišan.

173 V teh okoliščinah je s tem, da je znesek globe, ki jo je treba naložiti tožeči stranki, izračunan na podlagi popravljene vrednosti prodaje, in da je zanjo uporabljena enaka metoda, kot jo je Komisija uporabila v izpodbijanem sklepu, vključno glede zaokrožitve, opravljena pravilna presoja okoliščin obravnavane zadeve. Tako določen znesek je 288 000 000 EUR (glej točko 163 zgoraj).

174 Ob upoštevanju navedenega je treba znesek globe znižati na 288.000.000 EUR, preostale predloge v tožbi pa zavrniti.

Stroški

175 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Na podlagi odstavka 3, prvi pododstavek, iste določbe lahko Splošno sodišče, če vsaka stranka uspe samo deloma, odloči, da se stroški delijo.

176 V obravnavani zadevi Komisija ni uspela le glede tega, da je za izračun osnovnega zneska globe, ki jo je treba naložiti tožeči stranki, v vrednost upoštevne prodaje vključila prodajo proizvodov, ki niso kartelni zasloni LCD. Ta napaka pa se je zgodila le zaradi malomarnosti tožeče stranke, ki je Komisiji posredovala nepravilne podatke. Tožeča stranka pa nasprotno ni uspela z vsemi drugimi predlogi, ki jih je vložila. V takem položaju bo s tem, da se tožeči stranki naloži plačilo stroškov v skladu s predlogom Komisije, opravljena pravilna presoja okoliščin primera (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006, Roquette Frères proti Komisiji, T-322/01, ZOdl., str. II-3137, točki 338 in 339).

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat)

razsodilo:

1. **Znesek globe, naložene InnoLux Corp., prej Chimei InnoLux Corp., v členu 2 Sklepa Komisije C(2010) 8761 konč. z dne 8. decembra 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 [PDEU] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.309 – LCD), se določi na 288.000.000 EUR.**

2. **V preostalem se tožba zavrne.**

3. **InnoLux se naloži plačilo stroškov.**

Kanninen Berardis Wetter

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 27. februarja 2014.

Podpisi